

12

Kuota likidoa eta kenkariak

- 12.1 Kontzeptua
- 12.2 Kuota likidoa
- 12.3 Kenkari familiar eta pertsonalak
 - 12.3.1 Kenkaria ondorengo ahaideengatik (seme-alabak, bilobak, birbilobak...)
 - 12.3.2 Kenkaria seme-alaben urteko mantenua ordaintzeagatik
 - 12.3.3 Kenkaria aurreko ahaideengatik (gurasoak, aiton-amonak, birraiton-amonak)
 - 12.3.4 Kenkaria desgaitua edo mendekoa izateagatik
 - 12.3.5 Kenkaria adinagatik
 - 12.3.6 Nola zehazten da egoera pertsonal eta familiarra?
- 12.4 Kenkaria pertsona desgaituaren ondare babestuari egindako ekarpenengatik
- 12.5 Kenkariak ohiko etxebizitzagatik
 - 12.5.1 Kenkaria ohiko etxebizitza errentan hartzeagatik
 - 12.5.2 Kenkaria ohiko etxebizitza erosteagatik
- 12.6 Jarduera ekonomikoak sustatzeko kenkariak
 - 12.6.1 Kenkaria inbertsio eta bestelako jarduerengatik
 - 12.6.2 Kenkaria langileek enpresan parte hartzeagatik
 - 12.6.3 Kenkaria enpresa berrietan edo osatu berrietan inbertitzeagatik
 - 12.6.4 Kenkaria hazkunde ahalmen handiko entitateak finantzatzeagatik
- 12.7 Kenkariak dohaintzengatik
 - 12.7.1 Mezenasgo jarduerengatik
- 12.8 Bestelako kenkariak
 - 12.8.1 Kenkaria nazioarteko zergapetze bikoitzagatik
 - 12.8.2 Kenkaria langileen sindikatuei ordaindutako kuotengatik eta alderdi politikoen aldeko kuota eta ekarpenengatik
 - 12.8.3 Kenkariak nazioarteko gardentasun fiskaleko erregimenean
- 12.9 Frogagiriak

12.1 Kontzeptua

Kuota likidoa kuota osoari kenkarien zenbatekoa kenduz lortzen da. Kuota likidoa ezin da inoiz negatiboa izan.

12.2 Kuota likidoa

LABURPENA

Kuota likidoa = Kuota osoa – kenkariak

Kenkari mota hauek bereizten dira:

- Kenkari orokorra
- Kenkari familiar eta pertsonalak.
- Kenkaria desgaituaren ondare babestuari egindako ekarpenengatik.
- Ohiko etxebizitzaren kenkariak.
- Jarduera ekonomikoak sustatzeko kenkariak.
- Dohaintzen kenkariak.
- Bestelako kenkariak.

12.3 Kenkari familiar eta pertsonalak

Apartatu honen barruan sei kenkari hauek bereizten dira:

- Ondorengo ahaideena.
- Seme-alaben urteko mantenua ordaintzeagatik egiten dena.
- Aurreko ahaideena.
- Desgaitasunagatik egiten dena edo adineko pertsonak mendekoak izateagatik araututakoa.
- Adinarena.

Azter ditzagun banan-banan.

12.3.1 Kenkaria ondorengo ahaideengatik (seme-alabak, bilobak, birbilobak...)

Zenbatekoa da kenkaria?

Zergadunarekin bizi den ondorengo ahaide bakoitzagatik kenkari hauek egingo dira:

- **594,00 euro** urtean, lehenengoagatik.
- **735,00 euro** urtean, bigarrenagatik.
- **1.242,00 euro** urtean, hirugarrenagatik.
- **1.467,00 euro** urtean, laugarrenagatik.
- **1.917,00 euro** urtean, bosgarren eta hurrengo bakoitzagatik

ERNE: ondorengo ahaideak **6 urte baino gutxiago baditu**, zenbateko horiek **341,00 euro** gehituko dira urtean.

Baldintzak

- Ondorengo ahaideen adina **hogeita hamar urtetik gorakoa ez izatea**, salbu eta kenkarirako eskubidea duten desgaituak edo mendekoak badira (itsuak, mutilatuak edo elbarriak, fisikoak zein psikikoak).
- Ondorengo ahaideak dagokion zergaldian lortu dituen urteko errentak, salbuesitakoak sartu gabe, **10.302,60 eurokoak⁸⁸** baino handiagoak ez izatea

edo, bestela, beste familia unitate batean egonez gero, bertako kideetako inork ez lortzea dagokion zergaldian **10.302,60 eurotik⁸⁹** gorako errentak, salbuesitakoak sartu gabe.

- Ondorengo ahaideek **ez aurkeztea** dagokion zergaldian zerga honen **aitorpenik**, edo hura **aurkeztera behartuta ez egotea**.

Nola banatzen da kenkaria?

- Ondorengo ahaidea maila bereko aurreko ahaideekin bizi denean (aita eta amarekin, adibidez), kenkaria zati berdinetan hainbanatuko da horien artean.
- Aldiz, ahaidetasun maila desberdina duten aurreko ahaideekin bizi bada (guraso eta aiton-amonekin, adibidez), gertuen dauden aurreko ahaideek bakarrik izango dute kenkarirako eskubidea (gurasoek). Kasu horretan, kenkaria zati berdinetan ere hainbanatuko da horien artean. Hala ere, gertuen dauden aurreko ahaideek urtean lortu dituzten errentak 10.302,60 eurotik⁹⁰ gorakoak ez badira, kenkaria mailarik urrunekoek egin ahal izango dute.
- Epaileen erabakiz ondorengo ahaidea diruz mantentzeko obligazioa ezarri bada, kenkaria mantenuari aurre egiten dion gurasoaren aitorpenean egingo da baldin eta zama hori guraso horrek bakarrik bere gain hartu badu; aldiz, mantenu ekonomikoari bi gurasoek aurre egin behar diotenean, kenkaria erdibana egingo da guraso bakoitzaren aitorpenean. Horrelakoetan, epaile eskudunak ebazitakoa beteko da, eta diru mantenu hori benetan eta behar bezala ordaindu dela frogatu beharko da.

Tutoretza eta etxeko harrera

Tutoretzagatik edo etxeko harreragatik zergadunari lotuta dauden pertsonak ondorengo ahaideen tratamendu bera izango dute. Ezinbestekoa da aipatutako tutoretza edo harrera hori adingabeak babesteko gaietan eskudun den entitate publiko batekin formalizatuta egotea.

Adibidea

Kenkaria egin al daiteke seme-alabengatik eta beste ondorengo batzuegatik jarraian aipatzen diren kasuetan? (aurreko ahaideekin bizi dira):

1. 17 urteko semea, 11.000,00 euroko errentak izan dituena.
Erantzuna: ez du kenkarirako eskubiderik ematen, bere urteko errentek lanbidearteko gutxieneko soldata gainditzen dutelako (10.302,60 euro).
2. 26 urteko alaba ezkondua, diru sarrerarik izan ez duena. 2 urteko semea du. Senarrak 4.207,08 euro bakarrik jaso ditu 2018an, langabezi prestazioa dela eta.

Erantzuna: 26 urteko alabak kenkarirako eskubidea ematen du. Izan ere, nahiz eta ezkondua egon eta beste familia unitate bateko kide izan, bere senarraren urteko errentak ez dira 10.302,60 eurokoak baino handiagoak. Gainera, alaba horren gurasoek bilobagatik egin dezakete kenkaria, umearen gurasoek izan dituzten errentak 10.302,60 eurotik beherakoak direlako. Kasu honetan, 1.670,00 euroko kenkaria egingo da: 594,00 € (alabagatik) gehi 735,00 € (bilobagatik) eta 341,00 € (bilobak 6 urte baino gutxiago izateagatik).

⁸⁸ Kopuru hau lanbidearteko gutxieneko soldatari dagokio, eta abenduaren 29ko 1077/2017 Errege Dekretuak finkatu du.

⁸⁹ Kopuru hau lanbidearteko gutxieneko soldatari dagokio, eta abenduaren 29ko 1077/2017 Errege Dekretuak finkatu du.

⁹⁰ Kopuru hau lanbidearteko gutxieneko soldatari dagokio, eta abenduaren 29ko 1077/2017 Errege Dekretuak finkatu du.

3. 25 urteko semea, 2.704,55 euroko errentak lortu dituen eta aitortpena aurkezten duena.

Erantzuna: aitortpena aurkezten duenez, ez du kenkarirako eskubiderik ematen.

4. 31 urteko semea, mendekoa eta errentarik gabea.

Erantzuna: kenkarirako eskubidea ematen du.

5. Errentarik gabeko semea, 2018ko otsailaren 1ean 30 urte bete zituen.

Erantzuna: ez du kenkarirako eskubiderik ematen zergaren sortzapen egunean (abenduarien 31n) 30 urte dituelako.

6. Gurasoak bost seme-alabarekin bizi dira, eta hauek dira beren adinak: 10, 15, 18, 20 eta 23 urte. Ezkondu gabe daude denak, eta ez dute errentarik jasotzen. Gainera, gurasoak 12 urteko ilobaren tutoreak dira.

Erantzuna: seiek ematen dute kenkarirako eskubidea. Hala ere, bi ezkontideekin batera bizi direnez, hauek zati berdinetan banatuko dute kenkaria nork bere aitortpenean.

Kenkaria		Aitaren aitortpena	Amaren aitortpena
Lehenengoagatik	594,00 €	297,00 €	297,00 €
Bigarrenagatik	735,00 €	367,50 €	367,50 €
Hirugarrenagatik	1.242,00 €	621,00 €	621,00 €
Laugarrenagatik	1.467,00 €	733,50 €	733,50 €
Bosgarren eta hurrengoagatik	2 x 1.917,00 €	1.917,00 €	1.917,00 €
Zenbateko kenkaria, guztira		3.936,00 €	3.936,00 €

7. Senar-emazteak bananduta daude. Ama 17 urteko semearekin bizi da, eta aitak semearen mantenu ekonomikoan laguntzen du epaileak hala aginduta.

Erantzuna: semeak kenkarirako eskubidea ematen du. Dena den, kenkaria zati berdinetan hainbanatuko da guraso bakoitzaren aitortpenean.

12.3.2 Kenkaria seme-alaben urteko mantenua ordaintzeagatik

Mantenu kontzeptuan seme-alabek elikatu, ostatu eman, jan-tzi, laguntza medikua hartu eta hezteko behar den guztia sartzen da.

Zenbatekoa da kenkaria?

Zergadunak %15eko kenkaria egin dezake mantenurako ordaindu dituen kopuruengatik, muga hauen barruan beti:

- **178,20 euro** urtean, lehen seme-alabagatik.
- **220,50 euro** urtean, bigarren seme-alabagatik.
- **372,60 euro** urtean, hirugarren seme-alabagatik.
- **440,10 euro** urtean, laugarren seme-alabagatik.
- **575,10 euro** urtean, bosgarren eta hurrengo bakoitzagatik.

Baldintzak

Kenkari hau egin ahal izateko, ezinbestekoa da zergadunak epaileen erabakiz ordaintzea seme-alaben urteko mantenerako kopuruak.

Adibidea

Eman dezagun dibortziazatuta zaudela eta zure 11 urteko semea zure ezkontide ohiarekin bizi dela. Judizialki onartutako hitzarmenaren arabera, 1.500,00 euro ordaindu behar dituzu urtero zure semearen mantenurako. Honako kenkariak izango dituzu:

Semearengatik	594,00 € / 2	297,00 €
Urteko mantenua ordaintzeagatik	(1.500,00 €)ren %15 (178,20 €-ko mugarekin)	178,20 €

12.3.3 Kenkaria aurreko ahaideengatik (gurasoak, aiton-amonak, birraiton-amonak...)

Zenbatekoa da kenkaria?

Urte natural osoan zehar zergadunarekin modu iraunkor eta jarraituan bizi den aurreko ahaide bakoitzagatik **284,00 euroko** kenkaria egingo da.

Kenkari hau aplikatzearen ondorioetarako, ondoko kasu hau ere aurreko paragrafoan deskribatutako elkarbizitzarekin parekatuko da: aurreko ahaidea urte natural osoan egoitza zentro batean bizitzea modu jarraitu eta iraunkorrean, eta egonaldiairengatik gastuak ordaindu ahaideak ordaintzea bere ondaretik egoitzari.

Baldintzak

- Dagokion zergaldian aurreko ahaideak izan dituen urteko errentak, salbutsitakoak sartu gabe, **10.302,60 eurotik** gorakoak ez izatea⁹¹.
- **Beste familia unitate batean egonez gero**, bertako kideetako inork izan dituen urteko errentak, salbutsitakoak sartu gabe **10.302,60 eurotik gorakoak** ez izatea dagokion zergaldian⁹².
- Ondorengo ahaideek **ez aurkeztea** dagokion zergaldian zerga honen aitortpenik, edo hura aurkeztera behartuta **ez egotea**.

Nola banatzen da kenkaria?

- Aurreko ahaidea maila bereko ondorengo ahaideekin bizi denean (seme-alabekin, adibidez), kenkaria zati berdinetan hainbanatuko da ondorengoan artean.
- Aldiz, ahaidetasun maila desberdina duten ondorengo ahaideekin bizi bada (seme-alaba eta bilobekin, adibidez), gertuen dauden ondorengo ahaideek bakarrik izango dute kenkarirako eskubidea (seme-alabek). Kasu horretan, kenkaria zati berdinetan ere hainbanatuko da horien artean. Hala ere, gertuen dauden ondorengo ahaideek urtean lortu dituzten errentak **10.302,60 eurotik** gorakoak ez badira⁹³, kenkaria mailarik urrunenekoek egin ahal izango dute.
- Aurreko ahaideak egoitzetan bizi badira, kenkaria mailarik gertueneko ahaideek egingo dute baldin eta frogaturik uzten badute aurreko ahaidea egoitzako egonaldi gastuak beraiek ordaindu dituztela. Gastu horiek maila bereko ondorengo ahaide batek baino gehiagok ordaindu badituzte, kenkaria zati berdinetan hainbanatuko da haien artean.

91 Kopuru hau lanbidearteko gutxieneko soldatarik dagokio, eta abenduaren 29ko 1077/2017 Errege Dekretuak finkatu du.

92 Kopuru hau lanbidearteko gutxieneko soldatarik dagokio, eta abenduaren 329ko 1077/2017 Errege Dekretuak finkatu du.

93 Kopuru hau lanbidearteko gutxieneko soldatarik dagokio, eta abenduaren 29ko 1077/2017 Errege Dekretuak finkatu du.

Adibidea

Eman dezagun 76 urte dituzula, zure urteko errentak 4.808,10 eurokoak direla, eta adin nagusiko zure hiru semeekin bizi zarela.

Dakigunez, ondorengo ahaide bakoitzagatik 284,00 euroko kenkaria egin daiteke. Kasu honetan, hiru semeekin bizi zarenez, kopuru hori zati hiru egingo da:

	Kenkaria
Lehen semea	94,66 €
Bigarren semea	94,66 €
Hirugarren semea	94,66 €

12.3.4 Kenkaria desgaitua edo mendekoa izateagatik

Zenbatekoa da kenkaria?

Minusbaliotasun edo mendekotasun maila eta hirugarren pertsonengandik jaso beharreko laguntza kontuan hartuta honako kenkaria aplikatuko da:

Minusbaliotasun maila eta hirugarren pertsonengandik jaso beharreko laguntza	Kenkaria
Minusbaliotasuna %33koa edo handiagoa eta %65etik beherakoa bada	867,00 €
Minusbaliotasuna %65ekoa edo handiagoa bada. Mendetasun txikia	1.224,00 €
Minusbaliotasuna %75ekoa edo handiagoa bada, hirugarren pertsonen laguntzagatik 15 eta 39 puntu bitartean lortuz. Mendetasun ertaina	1.428,00 €
Minusbaliotasuna %75ekoa edo handiagoa bada, hirugarren pertsonen laguntzagatik 40 puntu edo gehiago lortuz. Mendetasun handia	2.040,00 €

Baldintzak

- Desgaitua edo mendekoa zergadunak berak izan behar du edo, bestela, aurreko edo ondorengo ahaide batek, ezkontideak, maiatzaren 7ko 2/2003 Legearen arabera eraturako izatezko bikote-lagunak, edo laugarren mailarainoko zeharkako ahaideren batek. Kasu horretan, ahaideek, euren adina edozein dela ere, zergadunarekin bizi behar dute, eta beren urteko errentak, salbuesitakoak sartu gabe, ezin dira zergaldiaren barruan 20.605,20 eurokoak baino handiagoak izan⁹⁴.
- Aurreko paragrafoan xedatutakoaren ondorioetarako, egoitzetan dauden pertsona desgaituen edo mendekoen egoera zergadunarekin batera bizitzearen parekotzat hartzen da, betiere frogatzen bada pertsona desgaitua egoitza horietan egoteagatik sortutako gastuak zergadunak ordaindu dituela.
- Minusbaliotasun maila eta hirugarren pertsonengandik jaso beharreko laguntzaren puntuak abenduaren 23ko 1971/1999 Errege Dekretuak I. eta II. eranskinetan ezarritakoaren arabera neurituko dira.
- Kenkari hau bateragarria da aurreko apartatuetan adierazitakoekin (ondorengo ahaideak, aurreko ahaideak, mantenua).

⁹⁴ Senitartekoen errentak ezin dira izan, zergaldiaren barruan, lanbidearteko gutxieneko soldataren bi halakoak baino handiagoak. abenduaren 29ko 1077/2017 Errege Dekretuaren arabera, lanbidearteko gutxieneko soldata 10.302,60 eurokoa da.

- Desgaituak edo mendekoak aitorpena aurkezten duenean osorik aplikatuko du kenkaria, non eta duen erabakitzen kenkaria berarekin bizi den zergadunak edo haren ardura duenak aplikatzea. Bigarren aukera egiten bada, eta desgaitua edo mendekoa zergadun batekin baino gehiagorekin bizi bada, kenkaria zati berdinetan hainbanatu eta aplikatuko da zergadun bakoitzeko. Aukera hau alda daiteke, baldin eta hari buruzko administrazio-errekerimendurik ez bada egin.

Tutoretza eta etxeko harrera

Kenkari hau aplikatu ahal izango da, halaber, pertsona desgaitua edo mendekoa zergadunaren tutoretzapean dagoenean edo azken honek etxean hartu duenean. Ezinbestekoa da aipatutako tutoretza edo harrera hori adingabeak babesteko gaietan eskudun den entitate publiko batekin formalizatuta egotea. Horretarako, apartatu honetan errenta eta elbarritasun mailari buruz adierazi diren baldintzak bete behar dira.

Orobat, lehenago aipatutako ahaide edo asimilatuen zerrendan sartzen ez den 65 urteko edo hortik gorako pertsona bakoitzagatik apartatu honetan ezarritako kenkaria aplikatuko dira, minusbaliotasun maila eta hirugarren pertsonengandik jaso beharreko laguntza kontuan hartuta, baldin eta zergadunarekin bizi bada eta bere urteko errentak, salbuesitakoak sartu gabe, 20.605,20 eurokoak⁹⁵ baino txikiagoak badira.

Adibidea

Demagun zure urteko errenta 11.818,22 eurokoa dela. Gainera, %33ko minusbaliotasun maila duzu. Zurekin bi pertsona bizi dira:

- Aita, 70 urtekoa. %70ko minusbaliotasuna du eta 2018an ez du errentarik izan.
- Familiaren lagun bat, 68 urtekoa, %80ko minusbaliotasuna duena. Beste pertsona baten laguntza behar du oinarriko gauzak egiteko (45 puntu, hirugarren pertsonen laguntzagatik). Gainera, 2018an ez du errentarik izan.

Zenbateko kenkariak izan ditzakezu?

Zure minusbaliotasunagatik		867,00 €
Aitaren minusbaliotasunagatik	Aurreko ahaidearengatik	284,00 €
	Desgaitasunagatik	1.224,00 €
65 urtetik gorako pertsona desgaitua zurekin bizitzeagatik		2.040,00 €
GUZTIRA		4.415,00 €

12.3.5 Kenkaria adinagatik

Zenbatekoa da kenkaria?

Kenkari hau aldatzen da adina zein den, zerga oinarri osoa (orokorra + aurrezpenarena) zenbatekoa den, eta zein tributazio mota aukeratzen den. Zerga oinarri osoari, gainera, pentsio kopentsagarriak murrizten zaizkio.

Banakako tributazioa aukeratu bada, hau da kenkaria:

Adina	Zerga oinarri o.m. 0<20.000	20.000-30.000 arteko ZOO	Zerga oinarri o.m. 0 > 30.000
> 65	340 €	340 - 0,0340 x (ZOO-20.000)	0 €
> 75	622 €	622 - 0,0622 x (ZOO-20.000)	0 €

⁹⁵ Desgaituaren errentak ezin dira izan, zergaldiaren barruan, lanbidearteko gutxieneko soldataren bi halakoak baino handiagoak. Abenduaren 29ko 1077/2017 Errege Dekretuaren arabera, lanbidearteko gutxieneko soldata 10.302,60 eurokoa da.

Baterako tributazioa aukeratu bada, hau da kenkaria:

Adina	Zerga oinarri o.m. 0<35.000	Zerga oinarri o.m. 0>35.000
> 65	340 €	0 €
> 75	622 €	0 €

12.3.6 Nola zehazten da egoera pertsonal eta familiarra?

Kenkari hauetarako eskubidea ematen duten zirkunstantzia pertsonal eta familiarak zehazteko, zergaren sortzapen egunean dagoen egoerari begiratuko zaio (normalean, abenduaren 31n dagoen egoera hartzen da kontuan).

Kenkari horiek konputatzeko garaian, kalkulua ez da inoiz ere izango kenkariak aplikatzeko exijitutako zirkunstantziak gertatu diren urte naturaleko egun kopuruaren araberakoa.

Aurreko apartatuan xedatutakoa xedatuta ere, kenkarirako eskubidea sortzen duen pertsona zergaldiaren barruan hiltzen bada, kenkari hauek aplikatzeko kontuan hartuko diren zirkunstantzia pertsonal eta familiarak pertsona horren heriotzaren egunean dagoen egoera kontuan hartuz zehaztuko dira, kenkarien zenbatekoa egun horretara arte proportzionalki murriztu gabe.

Adibidea

Eman dezagun zurekin hiru seme bizi direla:

- Lehen semea, 8 urtekoa eta %40ko minusbaliotasuna zuena, 2018ko abuztuaren 1ean hil zen trafiko istripu batean.
- Bigarren semea 2012ko azaroaren 16an jaio zen. Beraz, 2018ko azaroaren 16an 6 urte bete ditu.
- Hirugarren semea 2018ko abenduaren 1ean jaio zen.

Zenbateko kenkariak egin ditzakezu?

Lehen seme minusbaliatuagatik	ondorengo ahaideagatik	594,00 €
	Desgaitasunagatik	867,00 €
Bigarren semeagatik	ondorengo ahaideagatik	735,00 €
Hirugarren semeagatik	ondorengo ahaideagatik	1.242,00 €
	6 urtetik beherakoagatik	341,00 €
GUZTIRA		3.779,00 €

LABURPENA: kenkari motak				
Kenkari motak	Kenkarien zenbatekoak			
Ondorengo ahaideengatik	594,00 euro urtean, lehenengoagatik	+ 341,00 euro, 6 urte baino gutxiago badi-tuzte		
	735,00 euro urtean, bigarrenagatik			
	1.242,00 euro urtean, hirugarrenagatik			
	1.467,00 euro urtean, laugarrenagatik			
	1.917,00 euro urtean, bosgarren eta hurrengo bakoitzagatik			
Mantenua-gatik	%15	Mugak:	178,20 euro urtean, lehen seme-alabagatik	
			220,50 euro urtean, bigarren seme-alabagatik	
			372,60 euro urtean, hirugarrenagatik	
			440,10 euro urtean, laugarrenagatik	
			575,10 euro urtean, bosgarren eta hurrengo bakoitzagatik	
Aurreko ahaideengatik	284,00 euro			
Desgaitasunagatik edo mendekotasunagatik	Zergaduna, aurreko edo ondorengo ahaidea, ezkontidea, izatezko bikole-laguna 65 edo zeharkako ahaidea, laugarren mailaraino, hau barne, desgaitua denean, edo urteko edo hortik gorako pertsona desgaitua edo mendekoa zergadunarekin bizi eta aurreko ahaide edo asimilatuen zerrendan sartuta ez dagoenean:			
	Minusbaliotasuna %33koa edo handiagoa eta %65etik beherakoa bada		867,00 €	
	Minusbaliotasuna %65ekoa edo handiagoa bada. Mendetasun txikia		1.224,00 €	
	Minusbaliotasuna %75ekoa edo handiagoa bada, hirugarren pertsonen laguntzagatik 15 eta 39 puntu bitartean lortuz. Mendetasun ertaina		1.428,00 €	
	Minusbaliotasuna %75ekoa edo handiagoa bada, hirugarren pertsonen laguntzagatik 40 puntu edo gehiago lortuz. Mendetasun handia		2.040,00 €	
Adinagatik	Banakako tributazioa aukeratu bada, hau da kenkaria:			
	<u>Adina</u>	<u>ZOm</u>	<u>20.000-30.000</u>	<u>ZOm</u>
		<u><20.000</u>	<u>arteko ZO</u>	<u>>30.000</u>
	> 65	340 €	340 - 0,0340 x (ZO-20.000)	0 €
	> 75	622 €	622 - 0,0622 x (ZO-20.000)	0 €
	<u>Edad</u>	<u>ZOm</u>	<u>ZOm</u>	
	<u><35.000</u>	<u>>35.000</u>		
> 65	334 €	0 €		
> 75	612 €	0 €		

12.4 Kenkaria pertsona desgaituaren ondare babestuari egindako ekarpenengatik

Zergadunek %30eko kenkaria egin dezakete, urtean gehienez 3.000,00 euroraino, pertsona desgaituen ondarea babestu eta Kode Zibila aldatzen duen azaroaren 18ko 41/2003 Legeak, Auzibideratze Zibilararen Legeak eta horri buruzko zerga araudiak erregulatutako desgaituaren ondare babestuari egindako ekarpenengatik.

Aurreko apartatuan aipatzen den kenkaria egin dezakete desgaituaren zuzeneko nahiz zeharkako ahaideek, hirugarren mailaraino, hori barne, bai eta desgaituaren ezkontideak edo izatezko bikote-lagunak edo desgaitua tutoretza edo harrera araubideari jarraituz hartua duten pertsonak ere.

Inoiz ere ez dute kenkari hau sortuko ondare babestuen titularraren desgaituak berak egindako ekarpenek.

Diruzkoak ez diren ekarpenak badira, ekarpenaren zenbatekotzat hartuko da irabazi asmorik gabeko entitateen zerga erregimenari eta mezenasgoaren aldeko zerga pizgarriari buruzko apirilaren 7ko 3/2004 Foru Arauan jasotakoa kontuan hartuz ateratzen den zenbatekoa.

Apartatu honetan aipatzen den desgaituaren ondare babestuari egindako ekarpenei dagozkien ondasun eta eskubideen eskurapenak salbuetsita daude Oinordetza eta Dohaintzen gaineko Zergan.

12.5 Kenkariak ohiko etxebizitzagatik

Aurrera jo baino lehen, ohiko etxebizitza zer den argitu beharra dago.

Zer da ohiko etxebizitza?

Ohiko etxebizitzatzat hartzen da zergadunak **hiru urteko** epe jarraituan bizitzeko erabiltzen duena.

Hala ere, etxebizitza ohikoa dela joko da, baita ere, hiru urteko epe hori igaro ez arren, zergaduna hil denean, edo ezinbestez etxebizitzaz aldatzera behartu duten zirkunstantziak gertatu direnean, hala nola: etxebizitza ez egokitzea zergadunaren, ezkontidearen, izatezko bikote-lagunaren, edo harekin bizi den ondorengo edo aurreko ahaidearen ezintasun mailara edo zergaren kuota osoan kenkaria egiteko eskubidea ematen duen pertsonarenera, edota senar-emazteak ezkontzea, senar-emazteak banantzea, maiatzaren 7ko 2/2003 Legearen arabera eraturako izatezko bikotea desegitea, lantokia aldatzea, lehen enplegua edo beste enplegu bat lortzea, zirkunstantzia ekonomikoengatik etxebizitza epe barruan ezin ordaintzea, eta antzeko beste egoera batzuk gertatzea.

ERNE: ohiko etxebizitzaren kontzeptutik kanpo geratuko dira lorategiak, parkeak, igerileku eta kirol instalazioak, garajeak eta, oro har, eranskinak eta etxebizitza bera ez diren elementu guztiak. Aldiz, elementu horiek kontzeptu horren barruan sartuko dira etxebizitzarekin batera finka erregistral bakarria osatzen dutenean.

Familia unitateko kideek etxebizitza bat baino gehiago dutenean jabetzan, horietako **bat bakarrik hartuko da ohiko etxebizitzatzat**. Horretarako kontuan edukiko da non duen familia unitateak bere bizitza interesen eta harreman pertsonal, sozial eta ekonomikoen gune nagusia.

Etxebizitza bat zergadunaren ohiko etxebizitzatzat hartzeko, beharrezkoa da zergaduna **hamabi hilabete igaro baino lehen bertan** bizitzen jartzea, etxebizitza erosi duenetik edo obrak amaitu direnetik aurrera kontatuta. Hurrengo kasuotan, ordea, ohiko etxebizitza izaten jarraituko du:

- Zergaduna hiltzen denean edo etxebizitza okupatzea eragozten duten zirkunstantziak gertatzen direnean (ezkontzea, senar-emazteak banantzea, lantokiz aldatzea,...).
- Bere kargu edo enplegua dela-eta zergadunak beste ohiko etxebizitza bat duenean eta, horren ondorioz, erosi berri duen etxebizitza erabiltzen ez duenean. Horrelakoetan, hamabi hilabeteko epea kargua edo enplegua uzten duenetik aurrera kontatuko da.

Lokalak etxebizitza gisa gaitzen badira, etxebizitza lehen aldiz erabili edo okupatzeko lizentzia ematen denetik aurrera hasiko da kontatzen aipatutako hamabi hilabeteko epea.

Aurreikusitako salbuespenak aplikatzen direnean, ohiko etxebizitza erostegatik egiten den kenkaria etxebizitza derri gorrez aldatzera behartzen duten edo etxea okupatzea eragozten duten zirkunstantziak gertatu arte aplikatuko da. Hala ere, zergadunak kargu edo enpleguagatik erabiltzen badu ohiko etxebizitza, kenkari hau egiten jarraitu dezake egoera horrek dirauen bitartean eta etxebizitza erabiltzen ez den artean.

Tratamendu hori bera aplikatuko da zergadunak etxebizitzaren beharra konpentsatzeko kopuruak jasotzen dituztenean eta, gainera, etxebizitza familia unitateetik kanpoko pertsonak erabiltzen ez dutenean.

65 urtetik gorako pertsonak ohiko etxebizitza saltzeagatik agerian jarri dezaketen ondare irabazia, edo mendekotasun ertaina edo handia dutenek ohiko etxebizitza saltzean lortutako ondare irabazia partzialki salbuetsita gera dadin, eta zergadunaren ohiko etxebizitza saltzeagatik agerian jarritako ondare irabazia ere salbuetsita egon dadin –baldin eta salmentan lortutako zenbatekoa ohiko etxebizitza bat erosteko erabiltzen bada–, ulertuko da ohiko etxebizitza eskualdatzen ari dela eraikin hori une horretan zergadunaren ohiko etxebizitza denean edo, bestela, hura eskualdatu aurreko bi urteetako edozein egunetara arte halakotzat hartu denean.

KASU BEREZIA - ZAINtZA PARTEKATUTA DAGOENEAN

Gurasoek seme-alaben zaintza eta ardura partekatu behar badute epailearen erabakiz, eta erabaki horretan ezarrita badago seme-alabek familiaren etxebizitzan bizi behar dutela eta gurasoak txandaka arduratuko direla haien zaintzaz etxebizitza horretan, zergadunaren ohiko etxebizitza zein den zehaztearen ondorioetarako, gurasoek adierazi behar dute zergaldian okupatu dituzten etxebizitzetatik zein aukeratzen duten zergaldi horren barruan egoitza gisa.

Aukera banakakoa izango da, hau da, guraso bakoitzarena. Zergaldi bakoitzean egin behar da aukera, zergaren autolikidazioa aurkezten denean eta zergaldi baterako egiten den aukerak ez du lotuko hurrengo zergaldietarako.

Aurreko gorabehera, berrinbertsioa salbues-teko eta ohiko etxebizitzaren erosketagatik zilegi den kenkaria aplikatzeko, ezinbestekoa da aukeratutako etxebizitzak ohiko etxebizitzaren baldintzak betetzea. Hau da, epea konputatzeko, kontuan hartuko dira zergadunak, seme-alaben zaintza partekatuak eraginda, familiaetxebizitza ohiko etxebizitza gisa aukeratu duen zergaldietan kanpoan emandako denboraldiak.

Apartatu honetan bi kenkari hauek arautzen dira:

- Ohiko etxebizitza errentan hartzeagatik
- Ohiko etxebizitza erosteagatik

12.5.1 Kenkaria ohiko etxebizitza errentan hartzeagatik

Zenbatekoa da kenkaria?

Ohiko etxebizitza errentan hartzeagatik zergaldian diru kopuruak ordaindu dituzten zergadunek ondorengo kenkaria egin ahal izango dute:

- Zergaldian ordaindutako kopuruaren %20, 1.600,00 euroko mugarekin urtean.
- Zergaldian ordaindutako kopuruaren %25, 2.000,00 euroko mugarekin urtean, zergaduna familia ugariaren titularra denean. Familia ugariaren titulartasuna zehazteko, zerga sortzen den egunean dagoen egoerari begiraten zaio (abendua 31ko egoera izaten da, oro har).
- Zergaldian ordaindutako kopuruaren %30, 2.400,00 euroko mugarekin urtean, zergadunak 30 urte baino gutxiago dituenen. Zergadunaren adina zehazteko, zerga sortzen den egunean dagoen egoerari begiraten zaio (abendua 31ko egoera izaten da, oro har).

Arau berezia batera egiten den aitortzean 30 urtetik gorako eta beheko zergadunak daudenean

Batera tributatzea aukeratzen bada eta ohiko etxebizitza errentan hartzeagatik araututako kenkarirako eskubidea dutenak pertsona bat baino gehiago badira, batzuk 30 urtetik beherakoak eta beste batzuk adin horretatik gorakoak, %30eko portzentajea aplikatuko da, eta muga 2.400,00 eurokoa izango da..

Arau berezia tartean erabaki judiziala dagoenean

Epailleek erabaki badute etxebizitza familiarraren alokairua ordaintzeko obligazioa zergadunari bakarrik dagokiola, zergadun horrek izango du eskubidea apartatu honetan aipatzen den kenkaria bere autolikidazioan egiteko. Obligazio hori bi zergaduneri ezarri bazaie, kenkaria bien artean hainbanatuko da, eta bakoitzaren autolikidazioan egingo da norberari dagokion proportzioan, %20ko portzentajea eta 1.600,00 euroko muga aplikatuta.

12.5.2 Kenkaria ohiko etxebizitza erosteagatik

Zergadunek eskubidea dute kenkari bat aplikatzeko ohiko etxebizitzaren erosketan zergaldian inbertitutako kopuruengatik, erosketak sortutako gastuak barne, eta ohiko etxebizitza erosteko besteren kapitalak erabiltzean zergaldian ordaindutako interesengatik, haren kontura joan diren besteren finantzaketak sortutako gastuak ere barne.

Zer da ohiko etxebizitza erostea?

- Dirua erabiltzea ohiko etxebizitza **erosteko**. Ez dira etxebizitza erosketatzat hartzen honako hauek:
 - **Artapen gastuak** (pintaketa, entokadura,...) edo konponketa gastuak (berogailua edo igogailuak konpontzea, iturgintza lanak egitea,...)
 - **Hobekuntzak** (altzariak, seguritate ateak edo kontraleihoak jartzea,...).
 - Garaje plazak, lorategiak, parkeak, igerileku eta kirol instalazioak eta, oro har, eranskinak edo etxebizitzarekin batera finka erregistratzen bakarrik osatzen ez duen beste edozein elementu eskuratzea.

- Dirua erabiltzea ohiko etxebizitza **birgaitzeko**.

Birgaitzetan hartuko dira jabeak bere ohiko etxebizitzan egindako obrak, baldin eta eabazpen batek jarduketara babestuz kalifikatu edo aitortu baditu Eusko Jaurlaritzaren abenduaren 30eko 317/2002 Dekretuak, ondare hiritartua eta eraikia birgaitzeko jarduketara babestuei buruzkoak, xedatutakoaren arabera, edo, hala badagokio, babesteko jarduketatzat kalifikatu badira abenduaren 12ko 2006/2008 Errege Dekretuak edo antzekoak diren ordeko arauak ezarritakoari jarraituz.

Jabeak bere ohiko etxebizitzan egindako obratzat hartuko dira, baita ere, zergadunak bere lokal bati etxebizitza erabilera emateko egiten dituen lanak, haien helburua, betiere, zergadunaren ohiko etxebizitza izate denean.

- **“Etxebizitza kontuetan”** diru kopuruak gordailutzea. Kengarriak izango dira baldin eta kenkarirako eskubidea sortu duten kopuruak bakar-bakarrik ohiko etxebizitza erosi edo birgaitzeko erabiltzen badira kontua ireki denetik hasi eta **6 urteko** epean. Kenkarirako eskubidea hurrengo kasuetan galduko da:

– Zergadunak kenkari eskubidea sortu duten eta etxebizitza kontuan utzi diren kopuruak bere ohiko etxebizitza erostea edo birgaitzea ez diren helburuetarako erabiltzen dituenen eta kopuru horiek kreditu entitate bereko edo beste entitate bateko beste kontu batean osorik birjarri edo aldatzen ez direnean. Kopuruaren zati bat erabiliz gero, zergadunak erabilitako kopuruak lehendabizi gordailututakoak direla ulertuko da.

Zergaduna hiltzen bada aurreko apartatuan aipatu den sei urteko epea amaitu baino lehen, etxebizitza kontu kopuruak ohiko etxebizitza erosi edo birgaitzera zuzentzeko obligazioa ez da bete gabekotzat hartuko.

– Kontua ireki denetik sei urte igaro direnean eta kenkarirako eskubidea sortu duten kopuruak ohiko etxebizitza erosi edo birgaitzeko erabili ez direnean.

– Ohiko etxebizitza geroago erosi edo birgaitzen denean kenkari honetarako exijitzen diren baldintzak bete gabe.

Letra honetan aipatzen diren kontuetan gordailututako diru kopuruak ohiko etxebizitza erosi edo birgaitzeko erabiltzen direnean, haiengatik ezingo da berriro kenkaririk egin, aurrez kenkarirako eskubidea sortu badute.

Zergadun bakoitzak etxebizitza kontu bat bakarrik izan dezake.

Etxebizitza kontuak bereizik identifikatuko dira Zergaren aitortzean. Gutxienez datu hauek adieraziko dira:

- Kontua zein entitatean ireki den.
- Kontuaren zenbakia.
- Irekiera data.
- Kontuaren saldoak ekitaldian izan duen gehikuntza.

Aurretik egindako kenkarietarako eskubidea galtzen denean, zergadunak honako kopuruak gehitu beharko dizkio baldintzak bete ez diren ekitaldian sortu den Zergaren kuotari: egin diren kenkariak gehi dagozkien berandutza interesak⁹⁶.

96 Ikus Gipuzkoako Lurralde Historikoaren Zergen Foru Arau Orokorra (martxoaren 8ko 2/2005 Foru Araua). Berandutza interesa 26. artikuluan arautzen da.

Zein beste kasu dira erosketaren parekoak?

Hona hemen ohiko etxebizitzaren erosketarekin parekatzen diren beste kasu batzuk, kenkari honetarako eskubidea ere ematen dutenak:

- Etxea handitzea.
- Etxea eraikitzea.
- Azalera eskubidea eskuratzea.
- Pertsona minusbaliatuen etxebizitzan egokitze eta aldatze lan eta instalazioak egitea.

Azter ditzagun banan-banan.

1. Etxea handitzea.

Horretarako beharrezkoa da azalera habitagarria modu iraunkorrean eta urteko sasoi guztietan handitzea. Handitze hori estali gabeko zatia itxiz nahiz beste edozein modutara erabiliz egin daiteke.

2. Etxea eraikitzea.

Zergadunak zuzenean ordaindu behar ditu obren gastuak edo, bestela, konturako ordainketak egin behar dizkio obren sustatzaileari, beti ere inbertsioa hasi eta lau urteko epea igaro baino lehen amaitzen badira obrak.

Lau urteko epe hori honako kasuotan luza daiteke:

- *Epaileak onartutako konkurtsoa.* Sustatzaileak ez baditu eraikuntza lanak amaitzen lau urteko epea igaro baino lehen edo etxebizitzak ezin baditu epe horretan eman, epe hori lau urtez luzatuko da zuzenean, eta etxea okupatzeko ezartzen den hamabi hilabeteko epea etxea ematen den egunetik aurrera hasiko da kontatzen.

Epea luza dadin, hasierako epea bete ez den zergaldiko aitopenarekin batera, zergadunak etxebizitzan egindako inbertsioen frogagiriak eta lehen adierazitako egoeretakoa bat gertatu izanaren beste edozein frogagiri aurkeztu beharko ditu.

Zergaduna ez dago diru sarrerarik egitera behartuta eraikitze lanak amaitzeko lau urteko epe orokorra ez betetzeagatik.

- *Zergadunarekin zer ikusirik ez duten arrazoiengatik obrak gelditu eta lau urteko epean amaitu ezin direnean.* Kasu honetan, zergadunak epea luzatzeko eskatu behar dio Zerga Administrazioari. Horretarako hilabeteko epea izango du lau urteko epea bete ez den egunetik aurrera. Eskaeran honako hau adieraziko da:

- Epea zergatik ez den bete.
- Zenbat denbora beharko duen, bere ustez, eraikuntza lanak amaitzeko (denbora hori ezin da lau urtekoa baino handiagoa izan).

Eskaerarekin batera, zergadunak bidezko frogagiriak aurkeztuko ditu. Dokumentazioa ikusi ondoren, Zerga Administrazioak epea luzatzea bidezkoa den eta zenbat luzatuko dion erabakiko du. Erabakitzen den luzapenak ez du zertan bat etorritik zergadunak eskatutakoarekin. Hiru hilabeteko epean espreski ebazten ez diren luzapen eskaerak ezetsizat hartuko dira.

Epea bete ez den biharamunetik aurrera hasiko da kontatzen luzapena.

3. Azalera eskubidea eskuratzea

Ohiko etxebizitzat hartzen dena gorabehera (jabetza osoaren beharra), etxebizitza izango den ondasun

higiezinaren azalera eskubidea eskuratzea etxebizitza erostearekin parekatuko da titularitate publikoko lurzoru baten gainean eratuta dagoenean.

4. Pertsona minusbaliatuek egokitze eta aldatze lan eta instalazioak egitea

Hemen sartzen dira ohiko etxebizitzan egokitze lan eta instalazioak egitea, etxearen eta kalearen artean nahitaezko pasabide gisa erabiltzen diren elementu komunak aldatzea, hala nola eskailerak, igogailuak, korridoreak, atariak edo beste edozein elementu arkitektoniko, eta, halaber, desgaituen edo mendeko pertsonen komunikazio sentsorialaren oztopoak gainditu edo segurtasuna emateko balio duten dispositibo elektronikoa jartzea.

Era berean, errentari, azpierrenerari edo usufruktario gisa okupatutako etxebizitzetan egiten diren egokitze lan eta instalazioak kontzeptu honen barruan sartzen dira, obra horiek egiten dituztenak honako hauek direnean: zergadun desgaitua edo mendetasun egoeran dagoena, pertsona desgaitu edo mendeko batekin bizi den zergaduna –pertsona hori izan daiteke, aurreko edo ondorengo ahaide bat, ezkontidea, maiatzaren 7ko 2/2003 Legearen arabera eraturako izatezko bikote–laguna edo adingabeak babesteko gaietan aginpide duen entitate publikoaren adostasunez, tutoretzapean edo diru trukerik gabe etxean hartua duen pertsona bat–, pertsona desgaitu edo mendekoeekin bizi izateagatik desgaitasunaren edo mendekotasunaren kenkaria aplikatzeko eskubidea duen zergaduna, eta ohiko etxebizitzaren elementu komunak aldatzeko lanak ordaintzera behartuta dauden jabekideak.

Gipuzkoako Foru Aldundiaren organo eskudunak, Migrazio eta Gizarte Zerbitzuetako Institutuak edo Autonomia Erkidegoko organoak ziurtatu egin beharko dute egokitze obra eta instalazio horiek beharrezkoak direla pertsona desgaituen irisgarritasuna eta komunikazio sentsoriala errazten dutelako eta duintasunez moldatzeko aukera ematen dietelako.

Aipatutako obrak ondoko hauek egingo dituzte:

- Zergadun desgaituak edo mendetasun egoeran dagoenak.
- Desgaitu batekin edo mendeko pertsona batekin bizi den zergadunak –desgaitua edo mendekoa izan daiteke aurreko edo ondorengo ahaide bat, ezkontidea, maiatzaren 7ko 2/2003 Legearen arabera eraturako izatezko bikote–laguna, edo adingabeak babesteko gaietan aginpide duen entitate publikoaren adostasunez, tutoretzapean edo diru trukerik gabe etxean hartua duen pertsona–.
- 65 urteko edo hortik gorako pertsona batekin bizi den zergadunak, haren mendetasun edo minusbaliotasun maila frogatzen duenean eta hirugarren pertsonengandik behar duen laguntza egiaztatzen duenean.
- Pertsona desgaitu edo mendekoarekin bizi den zergadunak, adineko pertsonen desgaitasunagatik edo mendekotasunagatik araututako kenkaria egiteko eskubidea ematen dienean.
- Beren ohiko etxebizitzaren elementu komunak aldatzeko lanak ordaintzera behartuta dauden jabekideak.

Zenbatekoa da kenkaria?

Zergadunek %18ko kenkaria egin dezakete ohiko etxebizitza erosteko zergaldian **inbertitutako kopuruengatik**, erosteko hori dela–eta haren kontura joan diren gastuak ere barne.

Era berean, ohiko etxebizitza erosteko besteren kapitalak erabili badira, zergadunek **%18ko kenkaria** egin dezakere zergaldian **ordaindutako interesengatik**, haien kontura joan diren besteren finantzaketak sortutako gastuak ere barne.

Aurreko bi paragrafoetan aipatutako kontzeptuen baturagatik **gehienez 1.530,00 euroko kenkaria** egingo da **urtean**.

Zergadunak **30 urte baino gutxiago dituenean, edo familia ugariaren titularra denean**, kenkaria **%23koa** izango da, eta **urtean 1.955,00 euro kendu ahal izango dira gehienez**.

Aurreko kenkaria zergadun bakoitzeko izango da.

Etxebizitza kontuan inbertitzen denean, ez da aplikatuko **%23ko** portzentaje hori, **%18** baizik.

OHARRA: 2012/01/01 BAINO LEHEN EROSITAKO EtxEBIZItzAK

Zergadunek **%18ko kenkaria** egin dezakete ohiko etxebizitza **erosteko** zergaldian **inbertitutako kopuruengatik**, erosketa hori dela-eta haren kontura joan diren gastuak ere barne.

Era berean, ohiko etxebizitza erosteko besteren kapitalak erabili badira, zergadunek **%18ko kenkaria** egin dezakere zergaldian **ordaindutako interesengatik**, haien kontura joan diren besteren finantzaketak sortutako gastuak ere barne.

Aurreko bi paragrafoetan aipatutako kontzeptuen baturagatik **gehienez 2.160,00 euroko kenkaria** egingo da **urtean**.

Zergadunak **35 urte baino gutxiago dituenean, edo familia ugariaren titularra denean**, kenkaria **%23koa** izango da, eta **urtean 2760,00 euro kendu ahal izango dira gehienez**.

Kreditu fiskala ezin da 36.000,00 euro baino handiago izan.

Aurreko kenkaria autolikidazio bakoitzeko izango da .

Arau berezia batera egiten den aitorpenean 30 urtetik gorako eta beherako zergadunak daudenean

Batera tributatzea aukeratzeko bada eta ohiko etxebizitza erostegatik araututako kenkaria pertsona batek baino gehiagok egin dezakeenean, batzuk 30 urtetik beherakoak eta beste batzuk adin horretatik gorakoak, **%23ko** portzentajea aplikatuko da, eta muga 1.955,00 eurokoa izango da

OHARRA: 2012/01/01 BAINO LEHEN EROSITAKO EtxEBIZItZEN KENKARIA

Kenkaria **%23koa** da, eta muga 2.760,00 eurokoa, 35 urtetik gorako zein beherakoentzat.

Arau berezia tartean erabaki judiziala dagoenean

Epaileren erabakiz, zergaduna bakarrik baldin badago behartuta etxebizitza familiarrarengatik ohiko etxebizitzaren erosketan zergaldian inbertitutako kopuruetakoren bat ordaintzera, erosketaren gastuak barne, edo zergadun horrek bakarrik baldin badu ohiko etxebizitza erostean erabilitako besteren kapitalen interesak ordaintzeko obligazioa, finantzaketa horrek sortutako gastuak barne, zergadun horrek egin ahal izango du bere autolikidazioan apartatu honetan aipatzen den kenkaria. Obligazio hori bi zergadunei ezarri bazaie, kenkaria bien artean hainbanatuko da, eta bakoitzaren autolikidazioan egingo da norberari dagokion proportzioan, **%18ko** portzentajea eta 1.530,00 euroko muga aplikatuta.

OHARRA: 2012/01/01 BAINO LEHEN EROSITAKO EtxEBIZItZEN KENKARIA

Kenkaria **%18koa** da, eta muga 2.160,00 eurokoa.

Kreditu fiskala

Lehenago aipatu diren kontzeptuengatik zergadun bakoitzak zergaldi jarraituetan egindako kenkariaren baturak ezin du 36.000,00 euroko zifra gainditu. Dena den, zifra horri hauek gutxituko zaizkio, hala dagokionean:

- 8/1998 Foru Araua aplikatuta etxebizitzan inbertitzeagatik kendutako zenbatekoa.
- 10/2006 Foru Araua aplikatuta etxebizitzan inbertitzeagatik kendutako zenbatekoa.
- Halakorik izan bada, berrinbertsioagatik salbuetsitako ondare irabaziari **%15** edo **%18** aplikatuz ateratzen den emaitza.

Maileguen interes tasak mugatzeko klausulen itzulketagatik jasotako kopuruaren tratamendu fiskala

Maileguen interes tasak mugatzeko klausulen itzulketagatik jasotako kopuruaren tratamendu fiskala, kopuru horiek finantza entitateekin hitzartutako akordioetatik edo sententziak edo arbitraje laudoak betetzetik datozenean.

- Ez da integratuko zerga honen zerga oinarrian maileguen interes tasak mugatzeko klausulen aplikazioagatik finantza entitateei interesen kontzeptupean aurrez ordaindutako kopuruaren itzulketa, ezta kalte-ordain gisa dagozkien interesena ere, itzulketa hori finantza entitateekin hitzartutako akordioetatik datorrenean, eskudirutan egin edo bestelako konpentsazio neurrien bidez egin.
- Aurreko 1. apartatuan aurreikusitako itzulketa jasotzen duen zergadunak aurrez ordaindutako kopuruek zerga tratamendu hau izango dute:

o Aurreko ekitaldian kopuru horiek sartu badira ohiko etxebizitza erostegatik aplikatutako kenkariaren oinarrian, galdu egingo da haiengatik kenkaria egiteko eskubidea, eta finantza entitatearekiko akordioa hitzartu den zergaldiko kuota likidoari zenbateko hauek bakarrik gehitu beharko zaizkio: zerga administrazioak zor tributarioa bidezko likidazioaren bitartez zehazteko duen eskubidea preskribatu ez den ekitaldian bidegabe kendutako zenbatekoak, berandutze interesik aplikatu gabe . Aurreko paragrafoan aipatutako zenbatekoak ez zaizkio gehitu beharko kuota likidoari, baldin eta finantza entitateak, ukitutako zergadunarekin hala adostuta, zuzenean erabiltzen baditu zenbateko horiek ohiko etxebizitzaren erosketa finantzatu duen maileguaren tronkoa murrizteko.

o Kopuru horiek gastu kengarritzat hartu badira aurreko ekitaldian, eta ekitaldi horiei dagokienez ez bada preskribatu zerga administrazioak zor tributarioa bidezko likidazioaren bidez zehazteko duen eskubidea, gastu kengarriak izateari utziko diote, eta ekitaldi horien itzulketaren autolikidazio osagarria egin beharko da finantza entitatearekin hitzartutako akordioaren egunetik zerga hau autolikidatzeko hurrengo epea amaitu bitartean, zehapenik, berandutze interesik eta errekarigurik gabe.

o Zergadunak kopuru horiek ordaindu dituen ekitaldian zerga honen autolikidazioa aurkezteko epea ez bada amaitu kopuru horiek itzultzeko akordioa finantza entitatearekin hitzartu baino lehen, ez kopuru horiek eta ez aurreko a) letrako bigarren paragrafoan aipatutakoak ez dira sartuko ohiko etxebizitzaren erosketagatik aplikatzen den kenkariaren oinarrian, eta ez dira hartuko gastu kengarritzat.

- Aurreko apartatuetan xedatutakoa berdin aplikatuko da aurreko 1. apartatuan aipatzen diren kopuruaren itzulketa sententzia judizialak edo arbitraje laudoak exekutatu edo betetzearen ondorio denean

12.6 Jarduera ekonomikoak sustatzeko kenkariak

Apartatu honetan hiru kenkari hauek arautzen dira:

- Kenkaria inbertsio eta bestelako jarduerengatik.
- Kenkaria langileek enpresan parte hartzeagatik.
- Kenkaria jarduera ekonomiko baten hasieran inbertitzeko kreditu entitateetan egindako gordailuengatik.

12.6.1 Kenkaria inbertsio eta bestelako jarduerengatik.

Jarduera ekonomikoak egiten dituzten zergadunek zuzeneko zenbatespenaren erregimena erabiltzen badute beren etekinak kalkulatzeko, Sozietateen gaineko Zergaren araudiak aktibo finko material berrietan inbertsioak hobaritzeko eta zenbait jarduera burutzeko jasotzen dituen kenkariak aplikatu ahal izango dituzte, beti ere araudi horretan ezartzen diren portzentaje eta muga berdinekin.

Hona hemen kenkariak:

- Kenkaria aktibo ez-korrante berrietan inbertitzeagatik.
- Kenkaria zinemagintzan edo audiobisualean nahiz liburugintzan inbertitzeagatik.
- Kenkaria ikerketa eta garapen jarduerak egiteagatik.
- Kenkaria berrikuntza jarduerengatik.
- Kenkariak garapen iraunkorra, ingurumenaren zaintza eta hobekuntza eta energia iturrien aprobetxamendu eraginkorragoa lortzera bideratutako proiektuekin loturiko inbertsio eta gastuengatik.
- Kenkaria enplegua sortzeagatik.

Azter ditzagun banan-banan.

12.6.1.1 Kenkaria aktibo ez-korrante berrietan inbertitzeagatik (makinak, ibilgailuak...)

Zenbatekoa da kenkaria?

Entitatearen jarduera enpresariari atxikita dauden aktibo ez-korrante berrietan inbertitzeagatik %10eko kenkaria egiten da. Lurrak ez dira aktibo horien artean sartzen.

ERNE: beste pertsona edo entitate batek aldeztu aurretik erabili ez duena da aktibo ez-korrante berria. Hau da, aktibo bat ez da berria izango aurretik beste pertsona edo entitate baten ibilgetuan egon bada edo Kontabilitate Plan Orokorren arabera hor sartuta egon behar bazuen, nahiz eta aktibo hori inoiz martxan jarri ez.

Baldintza

- Inbertsioa jasotzen duten elementuek ez dute Zenbait Garraibideren gaineko Zerga Berezian tributatu behar, dela hari lotuta ez daudelako, dela salbuesita daudelako.

Izaera orokorrean, aktibo ez-korrantearen elementuetan egiten diren inbertsioak, dela artikulu honetan jasotakoak dela sozietateen gaineko zergaren gainerako araudian aipatuak, martxan noiz jartzen diren, orduan joko dira egindakotzat.

Dena den, iraupen luzeko inbertsio proiektuak egiten direnean, hau da, ondasunak enkargatzen direnetik eskura jartzen diren egunera arte hamabi hilabetetik gorako denbora igarotzen denean, subjektu pasiboak ordainketak egin ahala jo ahal izan du egindakotzat inbertsioa, horien zenbateko berean. Horrelakoetan, inbertsio ondasunen hornitzailearekin kon-

tratua formalizatzean indarrean zegoen kenkari erregimena aplikatuko da.

Aukera horretaz baliatuz gero, inbertsio guztiari aplikatuko zaio irizpide hori.

Aukera horretaz baliatu nahi den subjektu pasiboak idatziz jakinarazi beharko dio Foru Aldundiari erabaki hori, eta hila-beteko epea izango du horretarako, kontratua izenpetzen den egunetik aurrera. Bertan, kontratatutako inbertsioaren zenbatekoa eta ondasunak entregatu eta ordaintzeko egutegia adierazi beharko ditu. Era berean, jakinarazpen horri kontratuaren kopia erantsi beharko zaio.

% 5eko kenkaria aplikatzeko eskubidea emango dute, aurreko idatz-zatian ezarritako betekizunak beteta aktibo finkoetan inbertitzen diren kopuruek kuota likidoan, ondoko kasuetan:

- a) Zergadunak bere aktibo finkoko elementuetan egiten duen inbertsioa hobekuntza moduan agertzen da kontabilitatean.
- b) Eragiketa-errentamenduetan, errentariak errentatutako eta lagatutako elementuan egiten dituen inbertsioak.

Erregela

Apartatu honetan aipatzen den kenkariaren gozatzeko, honako erregela hartu behar da kontuan:

Kenkariaren aplikazioa bateraezina izango da inbertsio horiek direla-eta izan litekeen beste edozein zerga onurarekin, amortizazio askatasunari, amortizazio azkartuari eta amortizazio bateratuari dagokienean izan ezik.

12.6.1.2 Kenkaria zine edo ikus-entzunezko produkzioetan eta liburugintzan inbertitzeagatik.

Zenbatekoa da kenkaria?

- Produkzio espainiarreko zine luzemetraietan edo fikzio, animazio edo dokumental moduko ikus-entzunezkoetan egindako inbertsioek %30eko kenkaria dute produktorearentzat, beti ere serieko produkzio industrialaren aurretik euskarri fisiko bat egiteko aukera ematen badute. Kenkariaren oinarria produkzioaren kostua izango da, koproduttore finantzarioak finantzatutako zatia kenduta.
- Liburugintzan inbertitzeak %5eko kenkaria izango du, serieko produkzio industrialaren aurretik euskarri fisiko bat egiteko aukera ematen badute.

12.6.1.3 Kenkaria ikerketa eta garapen jarduerak egiteagatik.

Zenbatekoa da kenkaria?

Ikerketa eta garapen jarduerengatik zergaldian izandako gastuek %30eko kenkaria izango dute. Gainera, ekitaldian izandako gastuak aurreko bi urteetako bategi bestekoa baino handiagoak badira, %30a bategi besteko horretaraino aplikatuko da, eta bategi besteko horren gainean dagoen soberakina %50eko kenkari osagarria egin ahal izango zaio.

Gainera, zergaldian izandako gastuek beste %20eko kenkaria izango dute honako gastu hauek direnean:

- a) Entitateko langileria gastuak, bakar-bakarrik ikerketa eta garapen jarduerari, lotuta dauden ikerlari kualifikatuei dagozkienean.
- b) Ikerketa eta garapen proiektuetan egindako gastuak, hauekin kontratatuta daudenean: unibertsitateekin, ikerkuntzako organismo publikoekin edo berrikun-

tza eta teknologia zentroekin, Berrikuntza eta teknologia zentroi buruzko abenduaren 20ko 2.609/1996 Errege Dekretuaren arabera horrela aitortu eta erregistratuta daudenean, eta, orobat, Eusko Jaurlaritzaren urriaren 1eko 221/2002 Dekretuak araututako Euskal Teknologia Sarean sartutako entitateekin. Azken dekretu horrek egunean jarri zituen Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako Euskal Sarea arautzeko oinarriak.

Ibilgetu material eta ukiezineko elementuetan egindako inbertsioen %10, ondasun higiezinak eta terrenoak kanpoan utzita, baldin eta bakar-bakarrrik ikerketa eta garapen jarduerari, atxikita badaude.

Zer da ikerketa eta garapen jarduerak?

- Jakintza berriak aurkitzeko eta zientzian edo teknologian goi ulerkuntza bilatzeko egiten den **“oinarrizko ikerkuntza”** edo azterlan original eta planifikatua, betiere merkataritza edo industria helburuetatik kanpoko.
- Jakintza berriak aurkitzeko egiten den **“ikerkuntza aplikatua”** edo azterlan original eta planifikatua, betiere ezagutza horiek produktu, prozesu edo zerbitzu berriak garatzen edo lehendik daudenak nabarmen hobetzen erabiltzekoa bada.
- Ikerkuntza aplikatuaren emaitzen **“garapen esperimentala”** edo produktu, prozesu edo zerbitzu berrien plan, eskema edo diseinu batean aplikatutako ikerkuntzaren gauzatzea, edo emaitza horien hobekuntza nabarmena, bai eta merkaturatu ezin diren prototipoen sorrera eta hasierako erakusketarako proiektuak edo proiektu aitzindariak ere, baldin eta aplikazio industrialetarako edo merkataritzako ustiapenerako bihurtu edo erabili ezin badira.
- **Software** aurreratuaren sorkuntza, baldin eta horrek aurrerapen zientifikoa edo teknologiko nabarmena badakar, dela teorema eta algoritmo berriak garatuz dela sistema eragile eta lengoia berriak sortuz, edota pertsona desgaituak informazioaren gizarteko zerbitzuetara sartzeko egiten bada. Softwarearekin erlazionatuta dauden ohiko edo betiko jarduerak hortik kanpo geratzen dira.

Zer hartzen da ikerketa eta garapen gastutzat?

Zergadunak egindakoak, jarduera horiei atxikitako ondasunen amortizazioak barne, baldintza hauek betetzen badira:

- Ikerketa eta garapen jarduerari zuzenean lotutako gastuak izatea.
- Jarduera horiek egiteko benetan erabiltzea.
- Proiektuak indibidualizatuta agertzea.

Europar Batasuneko edo Europako Espazio Ekonomikoko beste estatu batzuetan egindako jarduerari dagozkien ikerkuntza eta garapen gastuak ere kenkarirako eskubidea izango dute.

Europar Batasunekoak edo Europako Espazio Ekonomikokoak ez diren estatuetan egindako jardueren gastuei dagokienez, kenkarirako eskubidea ere izango dute, baldin eta ikerkuntza eta garapeneko jarduerak nagusia Europar Batasuneko estatu batean egiten bada eta gastuak inbertsio osoaren %25 baino handiagoak ez badira.

Ikerkuntza eta garapeneko gastutzat hartuko dira, era berean, jarduera horiek Europar Batasuneko edo Europako Espazio Ekonomikoko estatu batean egiteko asmoz zergadunaren aginduz ordaindutako kopuruak, dela berak zuzenean dela beste entitate batzuekin batera.

12.6.1.4. Kenkaria berrikuntza jarduerak egiteagatik.

Honako hau hartzen da berrikuntzat: produktu berriak (ondasun edo zerbitzuak) edo prozesu berriak zein nabarmenki hobetuak ezartzea, eta marketing metodo berriak edo antolaketa eredu berriak abian jartzea. Errealitatea auzitan jartzea eta eraldatzea ahalbidetzen duen jarrera da gaitasun horren oinarria.

Berrikuntza teknologikoa:

Zenbatekoa da kenkaria?

Berrikuntza teknologikoko jarduerak egiteak eskubidea emango du kuota likidoan % 15eko kenkaria aplikatzeko hurrengo b) eta c) letretan azaldutako kasuetan, eta % 20ko kenkaria, aldiz, hurrengo a) eta d) letretan azaldutako kasuetan.

- a) Ondoko hauekin kontratatutako proiektuak: unibertsitateekin, ikerkuntzako organismo publikoekin edo berrikuntza eta teknologia zentroekin, Berrikuntza eta teknologia zentroi buruzko abenduaren 20ko 2.609/1996 Errege Dekretuaren arabera horrela aitortu eta erregistratuta daudenean, eta, orobat, Eusko Jaurlaritzaren urriaren 1eko 221/2002 Dekretuak araututako Euskal Teknologia Sarean sartutako entitateekin. Azken dekretu horrek egunean jarri zituen Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako Euskal Sarea arautzeko oinarriak.
- b) Produkzio prozesuen diseinu industrialak eta ingeniari-tza. Horien barruan sartuko dira produktu bat fabrikatu, probatu, instalatu eta erabiltzeko beharrezkoak diren deskripzio elementu, zehaztapen tekniko eta funtzionamendu ezaugarriak definituko dituzten plano, marrazki eta euskarriak sortu eta elaboratzea, eta ehunen lagindegia prestatzea.
- c) Teknologia aurreratuak eskuratzea patente, lizentzia, know-how eta diseinu moduan. Zergadunarekin zer ikusia duten pertsona edo entitateei ordaindutako kopuruek ez dute kenkarirako eskubiderik emango. Kontzeptu honi dagokion oinarria ezin da izan milioi bat eurotik gorakoa.
- d) Kalitatea ziurtatzeko ISO 9000 serieko, ISO 14000, GMP araua edo antzeko arauak betetzearen ziurtagiria lortzea, arau horiek ezartzeko behar diren gastuak sartu gabe.

Zer da berrikuntza teknologikoa?

- Produktu edo produkzio prozesu berriak lortzeko edo jadanik daudenak teknologikoki nabarmen hobetzeko egiten den jarduerari esaten zaio horrela. Jarduera horren barruan sartuko da produktu edo prozesu berriak plan, eskema edo diseinu batean gauzatzea, bideragarritasun azterketak egitea, prototipoak sortzea eta hasierako erakusketarako proiektuak edo proiektu aitzindariak eta ehunen lagindegia egitea, bai eta aplikazio industrialetarako edo merkataritzako ustiapenerako bihurtu edo erabili daitezkeenak ere.
- Diagnostiko teknologikoko jarduerak ere haren barruan sartzen dira unibertsitateekin, ikerkuntzako organismo publikoekin, berrikuntza eta teknologia zentrokekin (hala aitortu eta erregistratuta badaude) eta Teknologiaren Euskal Sarean erregistratutako entitateekin egiten dituztenean soluzio teknologiko aurreratuak identifikatu, definitu eta orientatzeko asmoz, horien emaitzak zeinahi direla ere.

Zer hartzen da berrikuntza teknologikoko gastutzat?

Zergadunak egiten dituenak, baldintza hauek betetzen badira:

- Gastu horiek berrikuntza teknologikoko jarduerekin zuzenean lotuta egotea.
- Jarduera horiek egiteko benetan erabiltzea.
- Proiektuka indibidualizatuta agertzea.

Europar Batasuneko edo Europako Espazio Ekonomikoko ibeste estatu batzuetan egindako jardueri dagozkien berrikuntza teknologikoko gastuek ere kenkarirako eskubidea izango dute.

Europar Batasunetik edo Europako Espazio Ekonomikotik kanpoko estatuetan egindako jardueren gastuei dagokienez, kenkarirako eskubidea ere izango dute, baldin eta berrikuntza teknologikoko jarduera nagusia Europar Batasuneko edo Europako Espazio Ekonomikoko estatu batean egiten bada eta gastuen zenbatekoa inbertsio osoaren %25 baino handiagoa ez bada.

Berrikuntza teknologikoko gastutzat hartuko dira, era berean, Europar Batasuneko edo Europako Espazio Ekonomikoko estatu batean jarduera horiek egiteko ordaindutako kopuruak, betiere zergadunaren aginduz ordaindu badira, dela banaka dela beste entitate batzuekin batera.

OHARRA: Zer ez da hartzen ikerketa eta garapen jardueratzat edo berrikuntza jardueratzat?

- Berekin berritasun zientifiko edo teknologiko esanguratsurik ez dakarten jarduerak. Bereziki, hauek: produktu edo prozesuen kalitatea hobetzeko ohiko ahaleginak egitea, lehendik dagoen produktu bat edo produkzio prozesu bat bezeroak edo araudi aplikagarriak ezarritako beharkizunetara egokitzea, aldizkako edo denboraldiko aldaketak egitea, eta lehendik dauden produktueta antzeko beste batzuetatik bereizteko aldaketa estetiko edo txikiak egitea.
- Industria produzitu, zerbitzuak hornitu edo ondasun eta zerbitzu banatzeko jarduerak. Bereziki, ondoko hauek sartzen dira: produkzio jarduera planifikatzea; produkzioa prestatu eta abian jartzea, barne hartuta lan tresnen doikuntza eta berrikuntza teknologikoari buruzko 12.6.1.4. apartatuan azaldutakoez bestelako jarduerak; ikerkuntza eta garapen jarduera edo berrikuntza jarduera bezala sailkatutako jardueri atxikita ez dauden produkzioarako instalazio, makina, ekipo eta sistemak eranstea edo aldatzea; etendako produkzio prozesuetako arazo teknikoak konpontzea; kalitatearen kontrola eta produktu eta prozesuen normalizazioa; gizarte zientzien alorreko prospekzioa eta merkatu azterketak; merkaturatzeko sareak edo instalazioak ezartzea; jarduera horiekin loturiko langileak trebatu eta prestatzea.
- Mineral eta hidrokarburoen miaketa, zundaketa edo prospekzioa.

ERNE: Kenkari hauek aplikatzeko, zergadunek legez erabakitzen den organoak egindako txosten arrazoitua aurkeztu dezakete, zergadunaren jarduerak ikerkuntza eta garapen bezala edo berrikuntza bezala –hurrenez hurren– kalifikatzeko eskatzen diren betebeharrak zientifiko eta teknologikoak betetzeari buruz. Kasu batean zein bestean, aurreko zazpi paragrafoetan xedatutakoa hartu beharko da kontuan. Esandako txostenean, jarduera horiei egotzitako gastu edo inbertsioen zenbatekoa zehaztu beharko da.

12.6.1.5 Kenkariak garapen iraunkorra, ingurumenaren zaintza eta hobekuntza eta energia iturrien aprobetxamendu eraginkorrago lortzera bideratutako proiektuekin loturiko inbertsio eta gastuengatik.**Teknologia Garbien Euskal Zerrenda:****Zenbatekoa da kenkaria?**

- Eusko Jaurlaritzako Lurralde Antolamendu eta Ingurumen sailburuaren Aginduak, Teknologia Garbien Euskal Zerrenda onartzeoak, aipatzen dituen ekipo osoetan egindako inbertsioengatik %30eko kenkaria aplikatzen da.

Baldintzak

- Kenkarirako eskubidea eduki ahal izateko, Teknologia Garbien Euskal Zerrenda onartzen duen Aginduak definitutako ekipo osoetan inbertitu behar da.
- Finantza errentamenduko erregimenean egindako inbertsioak kengarriak izango dira.
- Kenkaria subjektu pasiboak aplikatuko du, eta Zerga Administrazioak hala eskatzen badiu, ziurtagiri bat aurkeztu beharko du, Eusko Jaurlaritzako dagozkion Sailak emana, egindako inbertsioak Eusko Jaurlaritzako Lurralde Antolamendu eta Ingurumen sailburuaren Aginduak, Teknologia Garbien Euskal Sarea onartzeoak, aipatzen dituen ekipo osoetan burutu direla frogatzeko.
- Inbertsioa izan duten aktiboek edo ondare elementuek gutxienez bost urtez (edo, ondasun higigarriak badira, hiru urtez) egon beharko dira funtzionatzen eta ingurumenaren artapan eta hobekuntzari lotuta, haien balio bizitza laburragoa denean salbu. Tarte horretan ezin dira eskualdatu, errentan eman edo hirugarrenek erabiltzeko laga, justifikatutako galerak daudenean izan ezik. Dena den, inbertsioaren xede diren aktiboak epe laburragoan egon daitezke funtzionamenduan, betiere hiru hilabete epean haien lekua kenkari hau aplikatzeko baldintzak betetzen dituzten beste batzuek hartzen badute.
- Epe horretan zergadunak inbertsioaren xede diren ondasunak desafektatu, laga, errentan eman edo saltzen baditu, horrek berarekin ekarriko du kenkaria aplikatzean bere unean ordaindu ez zituen kuotak derri gorrez ordaindu behar izatea dagozkion berandutza interesekin batera. Ezarritako obligazioa bete ez den ekitaldian egingo da ordainketa.
- Nolanahi ere, iritziko da ez dagoela desafektaziorik inbertsioaren xede diren ondasunak alokatu edo hirugarrenei erabiltzeko laga zaizkienean, ondoko hiru baldintzak betetzen badira: zergadunak, ustiapen ekonomiko bat dela medio, aktiboak alokatzen edo hirugarrenei erabiltzeko lagatzen jardutea, ondasun horien errentari edo lagapen-hartzaileekin loturirik ez izatea, sozietateen gaineko zergaren araudiko 16. artikuluan azaldutako zentzuan, eta finantza errentamenduko eragiketak ez izatea.
- Orobat, ulertuko da ez dagoela desafektaziorik kenkari honetara bildutako aktiboak hirugarrenei laga zaizkienean legeak hala aginduta.
- Ez da kenkaria egiteko eskubiderik izango inbertsio berberei beste zerga onura batzuk aplikatzen zaizkienean, honako hauek izan ezik:
 - Amortizazio askatasuna.
 - Amortizazio azkartua.
 - Amortizazio bateratua.
- Kenkari hau bateraezina da jarraian arautzen denarekin.

Kutsaduraren eragina murriztu eta zuzentzeko inbertsioak:

Zenbatekoa da kenkaria?

%15 kentzen da inbertsioak honako hauek direnean:

- 1 Ibilgetu ukiezinako aktibo berriak eta Euskal Herriko organismo ofizialek onartutako proiektuen ondorioz ekitaldian kutsatu diren lurzorua garbitzeko gastuak.
- 2 Ibilgetu materialeko aktibo berrietan egindako inbertsioak, ondoren adierazten diren helburuetako bat edo batzuk dituzten proiektuak gauzatzeko beharrezkoak badira, betiere garapen iraunkorren eta ingurumenaren babes eta hobekuntzaren arloan:
 - a) Hondakinak minimizatzea, berrerabiltzea eta balioztatzea.
 - b) Mugikortasuna eta garraio iraunkorra.
 - c) Naturaguneetako ingurumena leheneratzea, konpentsazio neurriak edo bestelako borondatezko ekintzak gauzatzearen ondorioz.
 - d) Ur kontsumoa minimizatzea eta ura araztea.
 - e) Energia berriztagarriak erabiltzea eta energia eraginkortasunez baliatzea.

Baldintzak

- Aurreko 1. puntu aipatzen den kenkaria zergadunak aplikatuko du. Horretarako, Zerga Administrazioak eskatzen dienean, ziurtagiri bat aurkeztu beharko du, Eusko Jaurlaritzako dagokion Sailak emana, frogatuta uzteko 1. puntu horretan ezarritako baldintzak betetzen direla.
- Aurreko 2. puntu aipatzen den kenkaria zergadunak aplikatuko du. Horretarako, eta Zerga Administrazioak eskatzen dienean, Gipuzkoako Foru Aldundian ingurumen arloan eskumena duen departamentuaren ziurtagiria aurkeztu behar du, inbertsioek 2. puntu horretan ezarritako baldintzak betetzen dituztela frogatzeko.
- Finantza errentamenduko erregimenean egindako inbertsioak kengarriak izango dira.
- Inbertsioa izan duten aktiboek edo ondare elementuek gutxienez bost urtez (edo, ondasun higigarriak badira, hiru urtez) egon beharko dira funtzionatzen eta ingurumenaren artapan eta hobekuntzari lotuta, haien balio bizitza laburragoa denean salbu. Tarte horretan ezin dira eskualdatu, errentan eman edo hirugarrenek erabiltzeko laga, justifikatutako galerak daudenean izan ezik. Dena den, inbertsioaren xede diren aktiboak epe laburragoan egon daitezke funtzionamenduan, betiere hiru hilabeteko epean haien lekua kenkari hau aplikatzeko baldintzak betetzen dituzten beste batzuek hartzen badute.
- Epe horretan zergadunak inbertsioaren xede diren ondasunak desafektatu, laga, errentan eman edo saltzen baditu, horrek berarekin ekarriko du kenkaria aplikatzean bere unean ordaindu ez zituen kuotak derrigorrez ordaindu behar izatea dagozkion berandutza interesekin batera. Ezarritako obligazioa bete ez den ekitaldian egingo da ordainketa.
- Nolanahi ere, iritziko da ez dagoela desafektaziorik inbertsioaren xede diren ondasunak alokatu edo hirugarrenei erabiltzeko laga zaizkienean, ondoko hiru baldintzak betetzen badira: zergadunak, ustiapen ekonomiko bat dela medio, aktiboak alokatzen edo

hirugarrenei erabiltzeko lagatzen jardutea, ondasun horien errentari edo lagapen-hartzaileekin loturarik ez izatea, sozietateen gaineko zergaren araudiko 16. artikuluan azaldutako zentzuan, eta finantza errentamenduko eragiketarik ez izatea.

- Orobat, ulertuko da ez dagoela desafektaziorik kenkari honetara bildutako aktiboak hirugarrenei laga zaizkienean legeak hala aginduta.
- Ez da kenkaria egiteko eskubiderik izango inbertsio berberei beste zerga onura batzuk aplikatzen zaizkienean, honako hauek izan ezik:
 - Amortizazio askatasuna.
 - Amortizazio azkartua.
 - Amortizazio bateratua.
- Kenkari hau bateraezina da gorago araututakoarekin.

12.6.1.6 Kenkaria enplegua sortzeagatik.

Zenbatekoa da kenkaria?

Zergaldian zehar kontratatzen den pertsona bakoitzeko, hurrengo paragrafoan ezarritako kopurua kendu ahal izango da kuota likidotik, betiere pertsona horrek lan kontratu mugagabea bada, eta haren soldata kontratazioaren unean indarrean dagoen lanbidearteko gutxieneko soldata baino 100eko 70 handiagoa bada.

Aurreko paragrafoan esandako kenkaria, urteko soldata gordinaren 100eko 25ekoa izango da kontratatutako pertsona bakoitzeko, 5.000 euroko mugarekin.

Kontratzen den pertsona lan merkatuan sartzeko zailtasun bereziak dituzten taldeetako bada Euskal Autonomia Erki-degoan indarrean dagoen araudian xedatutakoaren arabera, kopuru kengarria goian esandakoari jarraituz kendu daitekeenaren bikoitza izango da. Lanaldi partzialeko kontratua duten langileen kasuan, kenkariaren zenbatekoa langileak lanaldi osoarekiko egiten duen lan denboraren arabera kalkulatu da.

Kenkaria aplikatzeko ezinbestekoa da kontratazioa egiten den zergaldiaren amaieran lan-kontratu mugagabea duten langileen kopurua ez murriztea hurrengo hiru urteetan amaitzen diren zergaldietan. Gainera, kopuru horrek kenkaria sortu den zergaldiaren hasierakoa baino handiagoa izan behar du, gutxienez, kenkaria aplikatzeko eskubidea eman duten kontratuen kopuru berdinean.

Gainera, aipatzen den langileen kopuruak (azken ekitaldiko lan-kontratu mugagabea duten langileak) kontratazioak egin aurreko zergaldikoa baino handiagoa izan behar du, gutxienez, kenkaria aplikatzeko eskubidea eman duten kontratuen kopuru berdinean.

12.6.1.7 Apartatu honetan aztertutako kenkarietarako baterako arauak

Aurreko kenkariak aplikatzeko mugak

Sozietateen gaineko Zergaren araudian jasotzen diren zerga onurak Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergaren foru arauan ezarrita dauden muga eta portzentaje berdinekin aplikatuko dira. Hala ere, esan behar da muga horiek Errenta Zergaren kuota osoari aplikatuko zaizkiola jarduera ekonomikoan etekinek –zuzeneko zenbatespenaren metodoan kalkulatuak– osatutako zerga oinarri orokorren zatiarekin bat datozenean.

Jarraian aipatzen diren kenkariaren batura **ezin da**, kasu honetan, **kuota osoaren %35 baino handiagoa izan**:

- Kenkaria aktibo ez-korrante berrietan inbertitzeagatik.
- Kenkaria zine edo ikus-entzunezko produkzioetan nahiz liburugintzan inbertitzeagatik.
- Kenkaria garapen iraukorra, ingurumenaren zaintza eta hobekuntza eta energia iturrien aprobetxamendu eraginkorragoa lortzera zuzentzen diren proiektuekin loturiko inbertsio eta gastuengatik.
- Kenkaria enplegua sortzeagatik.

Jarraian aipatzen diren kenkarien batura **ezin da**, kasu hone-tan, **kuota osoaren %70 baino handiagoa izan:**

- Kenkaria ikerkuntza eta garapen jarduerengatik.
- Kenkaria berrikuntza teknologikoko jarduerengatik.

%70ko muga jarduera ekonomikoaren kuotari aplikatuko zaio, %35ko kenkariak aplikatuta eta gero.

Kuota osoa txikiegia izateagatik aplikatzen ez diren kenkariak

Kuota osoa txikiegia izateagatik aplikatzen ez diren kenkariak, hurrengo HOGETAMAR urte jarraituetan amaitzen diren zergaldietako aitortpenetan aplikatu ahal izango dira, baina muga berdinak errespetatuz beti.

Kenkari hauek aplikatzean kontuan hartu beharreko beste alderdi batzuk

Hitzartutako kontraprestazio osoa sartuko da kenkariaren oinarrian, interesak, zeharkako zergak eta horien errekarugak kanpo utzita, horiek ez baitira konputatuko haren barruan, aktiboak edo, hala badagokio, gastuak baloratzeko kontuan hartzea eragotzi gabe.

Aurreko paragrafoan xedatutakoa hala izanik ere, sortzen diren kostuak baldin badatoz aipatutako kenkariak aplikatzeko eskubidea ematen duten aktiboak desegiteak dakartzan obligazioengatik, kostu horiek ez dira sartuko 12.6.1 puntuan aurreikusitako kenkarien oinarrian, kontuan izan gabe aktiboak baloratzeko aintzat hartzen diren edo ez.

Errentamendu operatiboen kasuan, errentatzaileak errentan eman duen edo erabiltzeko laga duen elementuan inbertsio bat egiteagatik agerian jartzen diren aktiboek ez dute kenkari hauek aplikatzeko eskubiderik emango aktibo finkoetan inbertitzeagatik %5eko kenkaria aplikatzen den kasuetan salbu.

Urtarrilaren 17ko 3/2014, Foru Arauak, Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergarenak, 27.5^a. hiru artikuluan dauden ibilgailuak izango dira kenkari hau aplikatu ahal izango duten bakarrak.

Kenkariaren oinarria, horrela kalkulaturik, ezin izango da izan merkatuan egoera normalean eta pertsona independenteen artean adostuko zen prezioa baino handiagoa.

Inbertsioak ondasun higiezinak badagozkie, lurzorua baina betiere kenkariaren oinarritik kanpo utziko da.

Halaber, aipatutako oinarritik kendu egingo da, hala badagokio, lehen aipatutako kenkariei dagozkien inbertsioetarako edo jardueren sustapenerako jasotako kapital nahiz ustiapen diru laguntzen gainean ondoko portzentajea aplikatuta ateratzen den zenbatekoa: 100en eta zergadunari aplikatzeakoa zaion zerga tasaren arteko diferentzia.

Aipatutako kenkariaren oinarriaren barruan sartzen diren kopuru guztiak ibilgetu moduan edo, hala badagokio, gastu moduan kontabilizaturik egon beharko dira, Kontabilitate Plan Orokorreko arauak jarraituz.

Oro har, inbertsioak egindakotzat joko dira funtzionamenduan jartzen diren unean.

Hala ere, epe luzerako inbertsioetan (hamabi hilabete baino gehiago igaro direnean ondasunak enkargatu zirenetik eskuan izan arte) zergadunak erabaki dezake inbertsioa ordaintzeko egin ahala eta horien zenbatekoak egindakotzat ematea, inbertsio ondasunen hornitzailearekin kontratua sinatu zen egunean indarrean zegoen kenkariaren araubidea aplikatuz.

Aukera horretaz baliatuz gero, inbertsio guztiari aplikatuko zaio irizpide hori.

Aukera horretaz baliatu nahi duen zergadunak Ogasun eta Finantza Departamentuari emango dio horren berri, hilabeteke epearen barruan, kontratuaren datatik aurrera. Jakinarazpenean, kontratatutako inbertsioaren zenbatekoa zehaztu beharko du, baita ondasunak entregatu eta ordaintzeko egutegia ere. Era berean, jakinarazpen horri kontratuaren kopia erantsi beharko zaio.

Bestalde, apartatu honetan aztertutako kenkariaren xede diren aktibo edo ondare elementuek gutxienez bost urtez egon behar dute funtzionatzen zergadun beraren enpresan, kenkari bakoitzean aurreikusitako helburuei atxikita, (ondasun higigarriak badira, hiru urtez), ondasun horien balio bizitza laburragoa denean salbu. Tarte horretan ezin dira eskualdatu, errentan eman edo hirugarrenek erabiltzeko laga, justifikatutako galerak daudenean izan ezik. Elementu horiek desatxiki, eskualdatu, alokatu edo lagatzeak, edo adierazitako epea amaitu baino lehenago ezarritako helburuetatik desatxikitzeak, bere garaian egindako kenkariengatik ordaindu ez ziren kuotak —dagozkion berandutza interesekin— ordaintzeko beharra ekarriko du. Berandutza interesak, egoera hori gertatzen den ekitaldiko autolikidaziotik ateratzen den kuotari gehitu beharko zaizkio.

Aurreko paragrafoan xedatutakoa gorabehera, kenkarigai den inbertsioa gauzatzen den aktiboak hartan ezarritako epea baino denbora gutxiagoz egon daitezke, baldin eta haien ordez, hiru hilabeteke epean, kenkarirako eskubidea kreditatzen duten betebeharrak eta baldintzak betetzen dituzten beste batzuk ipintzen badira.

Nolanahi ere, iritziko da ez dagoela afektaziorik inbertsioaren xede diren ondasunak alokatu edo hirugarrenei erabiltzeko laga zaizkienean, ondoko hiru baldintzak betetzen badira: zergadunak, ustiapen ekonomiko bat dela medio, aktiboak alokatzen edo hirugarrenei erabiltzeko lagatzen jardutea, ondasun horien errentari edo lagapen-hartzaileekin loturirik ez izatea, sozietateen gaineko zergaren araudiko 42. artikuluan azaldutako zentzuan, eta finantza errentamenduko eragiketarik ez izatea.

Gastu edo inbertsio berak ezin du berarekin ekarri kenkaria jarduera bati baino gehiagori aplikatzea, ez eta jarduera berean kenkari desberdinak aplikatzea ere.

Hemen aztertutako kenkariak bateraezinak izango dira inbertsio eta gastu berekin loturiko beste edozein zerga onurarekin, amortizatzeako askatasunari, amortizazio azkartuari eta amortizazio bateratuari dagokienean izan ezik.

Aurreko kenkariak aplikatzeko, beharrezkoa da aukera egitea autolikidazioa aurkezteko unean. Aukera hau alda daiteke, baldin eta hari buruzko administrazio-errekerimendurik ez bada egin.

LABURPENA: jarduera ekonomikoak sustatzeko kenkariak		
Aktibo ez-korronte berrietan egindako inbertsioak	%10 - %5	
Zine edo ikus-entzunezko espainiar produkzioak eta audiobisualak	%30	
Liburugintza	%5	
Ikerketa eta garapena	%30	
	Aurreko bi urteetan egindako gastuen batez bestekoaren sobe-rakinaren %50.	
	Ikertzaile kualifikatuentzat izan-dako langileria gastuen %20	
Ikerketa eta garapen jarduerari lotutako ibilgetu material eta ukiezineko elementuetan inberti-tutakoaren %10.		
Berrikuntza teknologikoa	%15 - %20	
Garapen iraunkorra, ingurume-naren zaintza eta hobekuntza eta energia iturrien aprobe-txamendu eraginkorragoa lor-tzera bideratutako proiektuekin loturiko inbertsio eta gastuak	Teknologia Garbien Euskal Zerrenda: %30	
	Lurzoru kutsatuak, etab... garbi-tzeko inbertsioak: %15	
Enplegua sortzea	5.000,00 €	10.000,00 €

12.6.2 Kenkaria langileek enpresan parte hartzeagatik

Zergadunek 100eko **15eko kenkaria** egin ahal izango dute, gizonzkoen kasuan, eta **100eko 20koa**, emakumezkoen kasuan, zergaldian zehar eskudirutan ordaindutako kopuruengatik, kopuru horiek ondoren aipatzen diren entitateetako akzio edo partaidetzak eskuratu edo harpidetzeko erabiltzen dituztenean:

- Langileek lan egiten duten entitatea, betiere eskurapena egin aurreko bost urteetatik gutxienez hirutan bertan lan egindakoak badira.
- Langileek lan egiten duten entitatearen taldeko edozein entitate. Kasu honetan, ezinbesteko beharkizuna izango da eskurapena egin aurreko bost urteetatik gutxienez hirutan jardun izana langileek taldeko entitateetan, eta, ondorio horietarako, taldea osatzen duen entitate multzoa hartuko da kontuan.
- Baldintza hauek betetzen dituen beste edozein entitate:
 - Partaide bakarrak apartatu honetako a) eta b) le-tretan aipatzen diren entitateetako langileak izatea, eta langile horiek eskurapena egin aurreko bost urteetatik gutxienez hirutan lan egindakoak izatea bertan, letra horietan jasotako eran.

Entitateko akziodunen osarari begira, entitatean lan-gileek bakarrik parte hartzeko beharkizuna, aurreko paragrafoan aipatua, ez da bete gabetzat joko entita-tean parte hartzen duten langileek entitate enplega-tzailean lan egiteariuzten diotenean ezintasun iraunkor osoa, absolutua, edo baliaezintasun handikoa aitortu zaielako.

Era berean, entitateko akziodunen osarari buruzko beharkizuna ez da bete gabetzat joko partaidetza lan-gileek bakarrik partaidetutako entitateko akzio edo partaidetzak eskuratu ondoren hildako langileen oi-

nordekoei dagokienean. Aurreko hori bi urtez aplika-tuko da gehienez, langilea hiltzen denetik aurrera.

b) Bere aktiboaren gutxienez 100eko 90, a) eta b) le-tretan aipatutako akzio edo partaidetzak eratzea. Por-tzentaje hori zehaztearen ondorioetarako, diruzaintza ez da konputatuko aktiboan.

Akzio edo partaidetzak eskuratu edo harpidetu badira entitatea eratzeke edo kapitala zabaltzeko, entitateak bi hilabeteko epea izango du b) letra honetako baldintza betetzeko.

Urteko kenkaria ezingo da izan 1.500 euro baino handiagoa, eskuratzaila gizonzkoa denean, edo 2.000 euro baino han-diagoa, emakumezkoa denean.

Kopuruak ezin badira kendu aurreko paragrafoan ezarritako mugak gainditzeagatik edo kuota osoa nahikoa ez izateagatik, hurrengo lau ekitaldietan kendu ahal izango dira, betiere aipa-tutako mugak errespetatuz.

Zergaldi jarraituetan zehar zergadun bakoitzak artikulu honen arabera kendutak zenbatekoen batura ezingo da izan 6.000 eurotik gorakoa, eskuratzaila gizonzkoa denean, edo 8.000 eurotik gorakoa, emakumezkoa denean.

Ez da izango gauzen bidezko lan etekina langileek eskuratu-tako akzio eta partaidetzen merkatuko balio normalaren eta eskurapen balioaren arteko diferentzia positiboa, baldin eta eskurapenak eskuratzaila ematen badie kenkari hau aplikat-zeko eskubidea.

Gainera, kenkaria aplikatzeko, baldintza hauek bete behar dira:

- Akzio edo partaidetzak ezin dira izan negoziagarriak balore merkatu arautuetan.
- Ezinbestekoa da entitateek ez betetzea ondare sozieta-teak izateko baldintzak.
- Kenkari honetarako eskubidea ematen duten akzio edo partaidetzak bost urtez mantendu behar dira gu-txienez, salbu eta langile eskuratzaila edo harpideduna epe horren barruan hiltzen denean, entitateak kalean uzten duenean, edo entitate hori konkurtso-prozedura baten ondorioz likidatzen denean.
- Langile bakoitzak zuzenean edo zeharka akzio edo partizipazioetan izan dezakeen partaidetza, barruan sartuta ezkontidearena edo izateko bikote-lagunare-na, aurreko ahaideena edo adoptatzaileena, ondorengo ahaideena eta adoptatuena, eta zeharkako ahaideena hirugarren graduraino, ezin da izan 100eko 20tik gorakoa. Entitatea talde bateko kide bada, baldintza hori taldea osatzen duen entitate bakoitzari dagokionez bete beharko da.
- Ezarritakoa ez da aplikatuko eskurapena akzio edo partaidetzen gainerako aukerak baliatuta egiten denean.
- Kenkari hau aplikatu ahal izateko, zergadunak berariaz adierazi behar du, ekitaldiko autolikidazioa aurkez-tean, aplikazioaren aldeko aukera egiten duela. Aukera hau alda daiteke, baldin eta hari buruzko administra-zio-errekerimendurik ez bada egin.

Exijitutako baldintzak edo aktiboaren osaeraren portzentaia ez betetzeak bost urteko epearen barruko edozein egune-tan, kendutako kopuruak itzuli beharra ekarriko du berekin, berandutze-interesak barne.

Entitate baten akzio edo partaidetzak edo taldeko entitate ba-tekoak eskualdatzean zer ondare edo irabazi egon den kalkula-tzeko, akzio edo partaidetza horien eskurapenaren uanean geroko eskualdaketari begira adostutakoa, horixe hartuko da merkatuko baldintza normaletan alderdi independentee-k

adostutako prezioetat. Ezinbestekoa da adostutako hori eskritura publikoan jasotzea.

Zergaldi jarraituetan kendutako zenbatekoen muga aplikatzearen ondoretarako, ez dira kontutan hartuko 2016 baino lehenagoko zergaldietan langileek enpresan parte hartzeagatik kendutako kopuruak.

12.6.3 Kenkaria enpresa berrietan edo osatu berrietan inbertitzeagatik

Zergadunek zergaldian ordaindutako kopuruaren % 20ko kenkaria aplikatu dezakete enpresa berri edo osatu berrien akzio edo partaidetzak harpidetzeagatik, baldintza jakin batzuk betetzen badira.

Entitatea eratzten den unean bertan eskuratu behar ditu zergadunak akzioak edo partaidetzak, edo, bestela, hura eratu ondorengo bost urteetan egindako kapital zabalkuntza bidez. Ezinbestekoa da eskuratutako akzio eta partaidetzak haren ondarean mantentzea hiru urtetik hamabi urte bitarteko epean.

Era berean, kapitalari behin-behineko ekarpena egiteaz gainera, beren ezagutza enpresarial edo profesionalak jar ditzakete inbertitzen duten enpresa egoki garatzeko, zergadunaren eta entitatearen arteko inbertsio akordioan ezartzen denarekin bat etorritik.

Zergadunak ezin du eduki entitate partaidetuarekin ordainpeko harreman bat, izan laborala izan merkataritzakoa, kenkari hau aplikatzea dakarrena baino, salbu eta mailegu kontratuetatik eta kontseilari edo administratzaile karguengatik eratorriten dena, betiere baldin eta azken hori lan harreman baten bidez gauzatzen ez bada. Baldintza hau edukitze-aldian bete beharko da.

- Kenkariaren oinarria harpidetutako akzio edo partaidetzen eskuratze balioa izango da, eta gehienez 50.000 eurokoa izango da urtean.
- Halaber, urtean gehienez kendu daitekeen kopuruak ezin du gaindutu zergadunari zerga honetan dagokion oinarri likidagarriaren % 10. Aurreko mugak gainditzeagatik kendu ez diren kopuruak, ondorengo bost urte jarraituetan amaitzen diren zergaldietako autolikidazioetan aplikatu daitezke, baina muga berdinak errespetatuz.

Aurreko kenkaria aplikatzeko, beharrezkoa da aukera egitea autolikidazioa aurkezteko unean. Aukera hau alda daiteke, baldin eta hari buruzko administrazio-errekerimendurik ez bada egin.

12.6.4 Kenkaria hazkunde ahalmen handiko entitateak finantzatzeagatik.

- Zergadunek 100eko 30eko kenkaria aplikatu ahal izango dute sorrera berriko entitate berritzaileen akzio edo partaidetzak lehen mailako merkaturan harpidetzeagatik –zergaldian zehar dirutan ordaindutako kopuruengatik–, baldin eta entitate horiek Pertsona Fisikoen Errentaren Gaineko Zergari buruzko urtarilaren 17ko 3/2014 Foru Arauaren 89 ter.1 artikuluan xedatutakoa betetzen badute.

Baldintza hori betetzen dela frogatzeko, Eusko Jaurlaritzan edo Gipuzkoako Foru Aldundian gaia dela-eta eskumena duen departamentuen edo haiei adskribitutako organismo edo entitateen txosten arrazoitua beharko da.

- Zergadunek 100eko 15eko kenkaria aplikatu ahal izango dute hazkunde prozesuan dauden entitateen akzio edo partaidetzak lehen mailako merkaturan harpidetzeagatik –zergaldian zehar dirutan ordaindutako

kopuruengatik–, baldin eta entitate horiek Pertsona Fisikoen Errentaren Gaineko Zergari buruzko urtarilaren 17ko 3/2014 Foru Arauaren 89 ter.2 artikuluan xedatutakoa betetzen badute.

Ondorio horietarako, ulertuko da entitate bat hazkunde prozesuan dagoela, merkatu geografiko berri batean edo produktu merkatu batean sartzeko negozio plan bat behin prestatu duenean eta arriskuaren finantzaketari aurre egiteko behar duen hasierako inbertsioak urteko eragiketa bolumenak azken bost urteetan izan duen batez bestekoaren 100eko 50 gainditzen duenean.

Apartatu honetan aurreikusitako kenkaria aplikatzeko zergadunak aukeratzen duen zergaldia amaitu baino lehen, entitate partaidetuak administrazioa aurrez lotesteko prozedura bat abiatu behar du. Prozedura horretan zehaztu beharko dira prestatutako negozio plana, merkatu geografiko berri batean edo produktu merkatu batean sartzeko aurreikuspena, eta horretarako beharko den inbertsioa. Horrez gain, justifikatu beharko da hazkunde prozesuan dagoen entitate bat dela.

Administrazioa aurrez lotesteko prozeduraren aldeko ebazpena ezinbesteko baldintza izango da apartatu honetan jasotako kenkaria aplikatzeko.

Bi kenkarietarako baldintzak:

- Aurreikusitako kasuetarako, urtean batera aplika daitekeen kenkariaren gehienezko oinarria 1.000.000 eurokoa izango da, eta harpidetutako akzio edo partaidetzen balioak eratuko du oinarri hori.
- Kenkari hau aplikatzeak ezingo du berekin ekarri urteko kuota likidoa zerga honen kuota osoaren 100eko 30 baino txikiagoa izatea. Ondorio horietarako, artikulua honetan jasotako kenkaria azken tokian aplikatuko da gainerako kenkarietarako.
- Kuota nahikoa ez izateagatik kendu ez diren kopuruak hurrengo bost zergaldietan aplikatu ahal izango dira, betiere aurreko muga errespetatuz.
- Aurreko apartatuetan ezarritako baldintzak ez betetzeak berekin ekarriko du bidegabeki aplikatutako kenkariak itzuli behar izatea, bidezko berandutze interesak ere ordainduta. Egin behar den ordainketa ateratzen den emaitzaren eta baldintza bete ez den zergaldiko kuota diferentzialaren arteko batura izango da. Hala ere, zergadunak beti egin ahal izango du ordainketa lehenago.
- Jarraipen inbertsioek artikulua honetako 1. apartatuan jasotako kenkarirako eskubidea emango dute, artikulua honetan ezarritako moduan, Pertsona Fisikoen Errentaren Gaineko Zergari buruzko urtarilaren 17ko 3/2014 Foru Arauaren 89 ter artikuluan jasotako bezitasunekin.
- Akzio edo partaidetzen harpidetza batek ezin du berekin ekarri, zergadun berberarentzat, kapitulu honetan araututako beste kenkarietako bat aplikatzea.
- Kenkaria aplikatzeko, zergadunak hurrengo dokumentazioa aurkeztu beharko du:
 - Finantzaketaren entitate onuradunak luzatutako ziurtagiria, zeinak adierazi behar baitu akzio edo partaidetzak harpidetzeko unean baldintzak betetzen zirela.
 - Aurreko txosten arrazoitua, edo administrazioa aurrez lotesteko prozeduraren aldeko ebazpena, dagoenaren arabera.

- Aurreikusitako kenkaria aplikatu ahal izateko, ezinbestekoa da zergadunak, dagokion ekitaldiko autolikidazioa aurkezten duenean, berriaz adieraztea kenkaria aplikatu nahi duela.
- Zergaren autolikidazioa aurkezteko epea amaitzen den egunean txosten arrazoitua lortu gabe bada edo eba-zpena jaso ez bada, zergadunak hilabeteko epea izango du, horietako bat lortu duela jakinarazten zaion unetik aurrera, zergaren autolikidazio zuzenketa aurkezteko, eta haren bidez artikulua honetan aurreikusitako kenkaria aplikatzea aukeratzeko.
- Aukera hau alda daiteke, baldin eta hari buruzko administrazio-errekerimendurik ez bada egin.

12.7 Kenkariak dohaintzengatik

12.7.1 Mezenasgo jarduerengatik

Irabazi asmorik gabeko entitateen zerga erregimenari eta mezenasgoaren aldeko zerga pizgarriei buruzko foru arauan⁹⁷ zerga honetarako aurreikusitako kenkariak aplikatu ahal izango dituzte zergadunek.

Laburki, honako kenkariak aipa daitezke:

- Mezenasgoari %20 eta lehenasunezko jardueri egindako dohaintzengatik: %30.
- Zuzeneko zenbatespenean dauden zergadunek lehenasunezko jardueretarako egindakoengatik: %18.

Kenkariaren oinarria

Kenkari honen oinarria **ezin da izan** zergaren oinarri likidagarriaren %30 baino handiagoa.

Dagokion eredu informatiboan aipatzen diren zergadunek bakarrik aplikatu dezakete kenkari hau.

Dena den, dohaintza egiten duen entitateak ez badu aurkezten aurreko paragrafoan aipatutako eredu informatiboa, zergadunak artikulua honetan araututako kenkaria egin dezake dohaintzaren ziurtagiria eta ordainketa egiaztatzen duen frogagiri bankarioa aurkezten dituenean.

12.8 Bestelako kenkariak

12.8.1 Kenkaria nazioarteko zergapetze bikoi-tzagatik

Zenbaitetan bi aldiz tribututzen de kontzeptu berdinatik, hau da, zergapetze bikoitza gertatzen da (bi aldiz aplikatzen da zerga). Egoera hori zuzentzeko, apartatu honetan aipatzen den kenkaria egiten da.

Zergadunaren errentan atzerrian lortu eta zergapetu diren etekin edo ondare irabaziak daudenean, zenbateko jakin batek izan dezake kenkaria. Ondoko hauetako **txikiena** hartuko da kenkaria egiteko.

- Etekin edo ondare irabazi horien gainean antzeko zerga batengatik edo Ez-egoiliarren Errentaren gaineko Zergaren pareko karga batengatik atzerrian ordaindutako zenbateko efektiboa.

- Atzerrian lortutako errentari batez besteko karga tasa, orokorra edo aurrezpenarena, aplikatzearen emaitza. Karga tasa hori izan daiteke:

– **Orokorra**, atzerrian lortu eta zergapetu den errenta oinarri likidagarri orokorrean sartu bada.

– **Aurrezpenarena**, etekin horiek aurrezpenaren oinarri likidagarrian sartu badira.

Atzerriko errentak establezimendu iraunkor bidez lortzen direnean, nazioarteko zergapetze bikoitzagatik araututa dagoen kenkari hau izango da aplikagarria. Sozietateen gaineko Zergaren araudian zergapetze bikoitza deuseztatzeko jasotzen den prozedura ez da inoiz ere aplikatuko.

12.8.2 Kenkaria langileen sindikatuei ordaindutako kuotengatik eta alderdi politikoan aldeko kuota eta ekarpenengatik

Zergadunek %20ko kenkaria egin dezakete langileen sindikatuei ordaindutako kuotengatik.

Era berean, alderdi politikoetako afiliazio kuotengatik eta haien aldeko ekarpenengatik zergadunek %20ko kenkaria egin dezakete.

Lanaren etekinen barruan gastu bezala kentzen diren kopuruak ez dira sartuko kenkari honen oinarrian⁹⁸.

Gipuzkoako Foru Aldundiko Ogasun eta Finantza Departamentuari eredu informatiboa aurkeztean langileen sindikatuek eta alderdi politikoek adierazten dituzten zergadunek baino ezingo dute aplikatu apartatu honetan aipatzen diren kenkariak.

12.8.3 Kenkariak nazioarteko gardentasun fiskaleko erregimenean

Dibidenduak edo mozkin partaidetzak banatzeagatik atzerrian ordaindutako zerga edo karga kendu ahal izango da kuotatik, zerga oinarrian sartutako errenta positiboari dagokion zatian beti ere. Atzerriko zerga zergapetze bikoitza saihesteko hitzarmen bat aplikatuz edo dagokion herrialde edo lurraldearen barne legeriari jarraituz ordain daiteke.

Kenkari hau egingo da nahiz eta errenta positiboa oinarrian sartu den ekitaldia eta zergei dagozkien ekitaldiak berdinak ez izan.

Paradis fiskaltzat kalifikatutako herrialde edo lurraldeetan ordaintzen diren zergek ez dute inoiz kenkaririk izango.

Kenkari horrek muga bat du eta zera da, ezin dela zerga oinarrian egotzitako errenta positiboagatik Espainian ordaindu beharko litzatekeen kuota osoa baino handiagoa izan.

12.9 Frogagiriak

Kenkari hauek aplikatu ahal izateko, dagozkien frogagiriak aurkeztu behar dira. Agiri horiek enpresari eta profesionalek fakturak egin eta emateko duten obligazioari buruzko arauetan ezarritako baldintzak bete behar dituzte.

⁹⁷ Ikus apirilaren 7ko 3/2004 Foru Araua, irabazi asmorik gabeko entitateen zerga erregimenari eta mezenasgoaren aldeko zerga pizgarriei buruzkoa.

⁹⁸ Ikus 2. kapituluaren barruan, "Lanaren etekinak" izenekoan, 2.5 apartatua, lanaren etekinen gastu kengarriei buruzkoa.

LABURPENA: kuotako kenkariak																						
Kenkari mota	Kenkaria																					
Ondorengo ahai-deengatik	Lehenengoa – 594,00 € Bigarrena – 735,00 € Hirugarrena – 1.242,00 € Laugarrena – 1.467,00 € Bosgarrena eta hurrengoak – 1.917,00 €																					
6 urteko beherako ondorengo ahaid-eengatik	341,00 €																					
Urteko mantenua ordaintzeagatik	%15 Muga: 1. seme-alaba – 178,20 € 2. seme-alaba – 220,50 € 3. seme-alaba – 372,60 € Laugarrena – 440,10 € Bosgarrena eta hurrengoak – 575,10 €																					
Aurreko ahaideengatik	284,00 €																					
Zergaduna, aurreko edo ondorengo ahaidea, ezkontidea, maiztaren 7ko 2/2003 Legearen arabera eraturako izateko bikole-laguna, edo laugarren mailarainoko zeharkako ahaideak, hura barne, desgaituak edo mendekoa izateagatik, eta 65 urteko edo hortik gorako pertsona desgaitua, beste batzuen laguntza behar duena, aurreko ahaide edo asimilatuen zerrendan sartuta egon gabe, zergadunarekin bizitzeagatik.	- Minusbaliotasuna %33koa edo handiagoa eta %65etik beherakoa bada: 867,00 euro. - Minusbaliotasuna %65ekoa edo handiagoa bada: 1.224,00 euro. Mendetasun txikia. - Minusbaliotasuna %75ekoa edo handiagoa bada, hirugarren pertsonen laguntzagatik 15 eta 39 puntu bitartean lortuz: 1.428,00 euro. Mendetasun ertaina - Minusbaliotasuna %75ekoa edo handiagoa bada, hirugarren pertsonen laguntzagatik 40 puntu edo gehiago lortuz: 2.040,00 euro. Mendetasun handia.																					
Adinagatik	Banakako tributazioa aukeratu bada, hau da kenkaria: <table border="1"> <thead> <tr> <th>Adina</th> <th>ZO <20.000</th> <th>20.000-30.000 arteko Z.O.</th> <th>ZO> 30.000</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>> 65</td> <td>340 €</td> <td>340 - 0,0340 x (ZO-20.000)</td> <td>0 €</td> </tr> <tr> <td>> 75</td> <td>622 €</td> <td>622 - 0,0622 x (ZO-20.000)</td> <td>0 €</td> </tr> </tbody> </table> Baterako tributazioa aukeratu bada, hau da kenkaria: <table border="1"> <thead> <tr> <th>Edad</th> <th>ZO <35.000</th> <th>ZO> 35.000</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>> 65</td> <td>340 €</td> <td>0 €</td> </tr> <tr> <td>> 75</td> <td>622 €</td> <td>0 €</td> </tr> </tbody> </table>	Adina	ZO <20.000	20.000-30.000 arteko Z.O.	ZO> 30.000	> 65	340 €	340 - 0,0340 x (ZO-20.000)	0 €	> 75	622 €	622 - 0,0622 x (ZO-20.000)	0 €	Edad	ZO <35.000	ZO> 35.000	> 65	340 €	0 €	> 75	622 €	0 €
Adina	ZO <20.000	20.000-30.000 arteko Z.O.	ZO> 30.000																			
> 65	340 €	340 - 0,0340 x (ZO-20.000)	0 €																			
> 75	622 €	622 - 0,0622 x (ZO-20.000)	0 €																			
Edad	ZO <35.000	ZO> 35.000																				
> 65	340 €	0 €																				
> 75	622 €	0 €																				
Pertsona desgaituaren ondare babestuari egindako ekarpenengatik	%30eko kenkaria (urtean 3.000,00 euro gehienez) pertsona desgaituen ondarea babesteari buruzko 41/2003 Legean araututako ondare babestuari egindako ekarpenengatik.																					

Etxebizitza errentan hartzeagatik	- Orohar: %20. Muga: 1.600,00 € - %25, 2.000,00 €-ko mugarekin, familia ugarien titularrentzat. - %30, 2.400,00 €-ko mugarekin, 30 urteko beherakoentzat.	
Etxebizitza erosi edo birgaitzeagatik	<u>2012/01/01 baino lehen erosia</u> Kreditu fiskala: 36.000,00 euro Inbertsioaren + finantzazioaren %18 (gehienez 2.160 euro) Inbertsioaren + finantzazioaren %23 baldin > 35 urte baditu edo familia ugaria bada (gehienez 2.760 euro)	<u>2012/01/01etik aurrera erosia</u> Kreditu fiskala: 36.000,00 euro Inbertsioaren + finantzazioaren %18 (gehienez 1.530 euro) Inbertsioaren + finantzazioaren %23 baldin > 30 urte baditu edo familia ugaria bada (gehienez 1.995 euro)
Etxebizitza kontua	%18 (berdin da kontua noiz ireki den)	
Jarduera ekonomikoak sustatzeko kenkariak	Sozietateen gaineko Zergaren arabera zuzeneko zenbatespenaren metodoa erabiliz gero.	
Langileek enpresan parte hartzeagatik	%15a gizonezkoentzat, %20a emakumeentzat. Muga 6.000 euro gizonezkoentzat, 8.000 euro emakumeentzat, eta urteroko muga 1.500 euro gizonezkoentzat eta 2.000 euro emakumeentzat. Soberakoa hurrengo lau urtetan aplikatu behar da.	
Kenkaria enpresa berrietan edo osatu berrietan inbertitzeagatik	% 20ko kenkaria eta gehienez 10.000 €, eta ezin du gainditu oinarri likidagarriaren % 10	
Kenkaria hazkunde ahalmen handiko entitateak finantzazteagatik	%30 - %15 Ezingo du berekin ekarri urteko kuota likidoa zerga honen kuota osoaren 100eko 30 baino txikiagoa izatea. Kenkari hau azken tokian aplikatuko da gainerako kenkarietara. Kuota nahikoa ez izateagatik kendu ez diren kopuruak hurrengo bost zergaldietan aplikatu ahal izango dira.	
Mezenasgo jarduerengatik	Kenkari honen oinarria ezin da izan zergaren oinarri likidagarriaren %30 baino handiagoa. %20, %30 eta %18	
Langileen sindikatuei ordaindutako kuotengatik eta alderdi politikoen aldeko kuota eta ekarpenengatik	- langileen sindikatuei ordaindutako kuoten %20. - alderdi politikotako afiliazio kuoten eta haien aldeko ekarpenen %20.	
Nazioarteko zergapetze bikoitzagatik	Hauetan txikiena	a) atzerriko zerga b) batez besteko tasa orokorraren arabera edo aurrezpenaren arabera lortutako errenta
Nazioarteko garden-tasun fiskala	Atzerriko zerga	